

Szerkesztő: Kádor Antal és nyomda: Bul. Reo Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Szerzői cím: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejelt több. :: Egyszeri szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucarestiben 50 bant felár) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 129. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Péntek, 1931. június hó 12

A történelmi week-end

A világ érdeklődése ma Németország felé fordul. Az ugynevezett béke tizenkettedik évében jóval idegesebb ma a világ, mint volt a feledhetetlen emlékezetű 1914-ik esztendőben, amidőn az ideges feszültség a világháború kitörésével kirobbant. Lehet, hogy ezen egykor mosolyogni fognak a boldogabb korszakok diákjai, de annyi bizonyos, hogy a mai világ-idegességnek okát a lehető legtömörebben egy week-end-ben lehet megjelölni, egy nyári nagyobb kirándulásban, amit Brüning német kancellár és hű fegyvertársa, Curtius német külügyminiszter tettek MacDonald angol miniszterelnök egyik vidéki nyaralóhelyére, a Chequers nevű kis angol városkába.

A chequersi week-end eredményeinek fejleményeitől függ Európa további sorsának és egyensúlyi állapotának kialakulása. Mert mindenki tudja már, hogy Brüning és Curtius csak nem azért jártak abban az angol kisvárosban, mert az orvosuk pont anghai levegő-változást ajánlott nekik. Mindenki tudja ma a világ művelt államaiban, hogy Chequersben azért vette fel újra a személyi érintkezések közvetlen kapcsolatait a német és angol külpolitika, mert egyedül Angliának nagy külpolitikai sulya és nemzetközi tekintélye látszik alkalmasnak arra, hogy a jóvátételi szerződések jármába fogott Németországot a francia és amerikai követelések ne hajszolják egy belső forradalom útján, a szovjet karjaiba. Az angol külpolitika higgadtsága és aránylagos függetlensége olyan tárgyalási bázissal kecsegtette a chequersi week-end szomorú zárandókat, amely nem a tizenkét év előtti győztes fölényével és felduzzadt önbizalmával akar még ma is diktálni, hanem megfelelő tárgyalóssággal meriegelni tudja az elmúlt esztendő eseményeit és a jelenlegi helyzet kétségbeesítő voltát a maga fenyegető valóságában felbecsülni tudja. Az éhező, a hiába dolgozó Németország államférfiai elsírták a maguk és országuk sulyos helyzetét MacDonaldnak és Hendersonnak és kérték az angol világbirodalom intervencióját a jóvátételi kötelezettségeik enyhítése érdekében, mert a német nép és a német munkásság mindinkább rájön arra, hogy hiába kinlódik, hiába küzd a sulyos gazdasági viszonyokkal és hiába ér el hallatlan erőfeszítések árán eredményeket is, — a rab-szolgá-munka eredményét elnyeli a jóvátételi kötelezettségek fenéketlen gyomru szörnye. Németország pénzügyi helyzete tarthatatlan, az állam elérte fizetőképességének határát, amelytől már egy lépés a forradalom, a következő pedig a bolszevizmus felé vezet. Öt millió német munkanélküli ma még kapja az állami segélyt, — de mi lesz, ha nem kapja holnap...?

Az angol államférfiak ezuttal is udvariasak voltak és semmitmondó kijelentéseket tettek. Majd meglátják. És ugyanekkor a német rádió-állomások máris forradalmi jellegű fönnegzavarásokról kezdtek beszélni. Ma Aradon az a hír terjedt el, hogy Németországban kitört a forradalom, amelytől már csak egy lépés a szovjet... És bizonyára erről beszélnek az egész világon. Meddig tarthat ez így?

A kapitalista Európa és Amerika diplomáciájának be kell látnia a cherquesi week-end tragikus igazát; ha Németországot nem akarják a szovjet karjaiba hajszolni, úgy meg kell változtatniok a háborús jóvátételek parancsoló rendelkezéseinek irgalmatlanságát. A világ sorsát az emberek kevés bölcsességgel intézik, de a konszolidált államok legfontosabb feladata ma csak az lehet, hogy minél elszántabban utját állja a moszkvai terveknek, úgy Európa, mint Amerika felé.

Maniu bizalmatlansági indítványa a kormány ellen

Készülődés a parlament megnyitására. Utépítési és egészségügyi törvényjavaslatok a parlament előtt — Bizonytalan a kormány többsége

Fontos minisztertanács lesz holnap délelőtt tizenegy órakor

Jorga Miklós, miniszterelnök álláspontját nem változtatta meg a politikai pártokkal szemben a választások megtörténte után sem. Junius nyolcadikán sulyos kitételeket használt a politikai pártokra vonatkoztatva, az uralkodó előtt, amire élénken reagálnak elsősorban a liberálisok. A „Viitorul” is foglalkozik Jorga kijelentéseivel s megállapítja, hogy azok a választások alatt még kedvezőek voltak a liberális-pártra az egyes ellenzéki pártok támogatásának elhárításánál. Azonban most, a választások befejezése után különös, hogy a pártrendszer ellen tartó harcot a miniszterelnök tovább is folytatja.

De nemcsak a liberális-párt duzzog, élénk készülődés folyik az ellenzéki pártok között, főként a nemzeti-parasztpártnál. A deklarációt a parlament megnyitásán maga Maniu olvassa fel s abban nemcsak a kormány választási taktikáját fogja kritizálni, hanem legsúlyosabb argumentumként a bizalmatlansági kérdést is felveti.

Különbö a kormány többsége rendkívül

bizonytalan alapokon nyugszik. Vannak képviselők, így a Lupta tizenöt parlamentert sorol fel, akik, bár kormánylistán kerültek be a képviselőházba, minden párton kívül állanak. Ezek az egyes törvényjavaslatoknál tisztán belátásuktól vezettetve, foglalnak el álláspontot, amely teljesen bizonytalan lehet a kormányra nézve, mert ezek a képviselők, éppen mert pártfegyelmet nem köti őket, könnyen ellenzéki felfogást is tanúsíthatnak. Ez mindenesetre sulyos argumentum lenne Jorga miniszterelnök politikája ellen, amelyet a pártokkal és a pártszervezetekkel szemben vall.

A mai minisztertanács este ült össze, melyen folyó ügyeket tárgyaltak meg. Argotianu, mint pénzügyminiszter, előterjesztette azokat a javaslatokat, amelyeket a költségvetés rentabilitása érdekében életbe kell léptetni. Nemcsak a minisztertanács, hanem a parlament is foglalkozik rögtön az első ülésen a költségvetéssel, amely most az érdeklődés homlokterében áll. A legsürgősebb törvényjavaslatok a költségvetésen kívül az egészségügyi és utépítési, amelyek még a nyári szünet előtt megszavazásra is kerülnek. Holnap délelőtt 11 órakor a királyi palotában újabb minisztertanácsot tartanak Károly király elnöklése alatt.

BARRIKÁDHARCOK Németországban.

Frankfurtban és Mannheimban véres összeütközés volt a kommunisták és a rendőrök között — Véres tüntetések Berlinben — A zavargásoknak hir szerint több sulyos és halálós áldozata van

Kirobbantak a szenvedélyek a német fővárosban

Berlinből jelentik: Németország nagyobb városaiban és így a fővárosban is a mai napon sulyos zavargások játszódtak le. Az eddig ugynehezen féken tartott szenvedélyek kirobbantak, véres zavargásokká fajultak, melyeknek végül is a hatóságok erélyes beavatkozása vetett véget. Ma délelőtt Berlin belvárosának központjában mintegy 30—40 főnyi munkanélküli gyülekezett, tüntetni kezdett és pár perc leforgása alatt a tüntetők száma már több száz főre emelkedett. A kommunista munkanélküliek tüntetése egyre komolyabbá vált. Sorra jártak az uccákat s „éhesek vagyunk!” kiáltóással az utcákba kerülő járműveket és az azokban ülő utasokat megtámadták és inzultáltak.

A rendőrség a tüntetésről tudomást szerelve, pár perc múlva a helyszínen volt nagyobb csapat rendőrlégénységgel, akik felszóltatták a munkanélkülieket, hogy oszoljanak szét. A tüntetők tovább lármáztak, mire a rendőrség gummibotokkal szétverte a munkanélkülieket és többeket közülük előállítottak. Az első tüntetések után a szétkergetett tömeg a Frankfurterstrassei munkaközvetítő hivatal előtt újból összeverődött és itt is erélyesen munkát és kenyeret követelt. A rendőrség a tüntetőket újra szétverte és ez alkalommal már több mint 50 kommunistát állítottak elő.

Ennél sokkal komolyabb zavargásokról jöttek jelentések Frankfurt am Mainból és Mannheimból, ahol ma délelőtt a rendőrség összeütközött a kommunista munkássággal, melynek során rengetegen megsebesültek. Frankfurt am Mainben mintegy 300 főből álló munkanélküli tömeg verődött össze, akik heves tüntetésbe kezdtek. A rendőrség megjelenésekor a többszáz főből álló munkanélküli csapat elbarrikádozta magát és így védekezett a rendőrök támadásai ellen. A barrikádokat az uccákon közlekedő autókólból és kocsikból tákolták össze, melyeket összetörve, egymásra dobáltak. A rendőrség megtámadta a barrikádokat és azokat szét akarta rombolni, azonban a tüntetők hatalmas kődarabokkal és egyéb sulyos tárgyakkal valóságos záporral zúdították a rendőrök felé, mire ezek kénytelenek voltak fegyvereiket használni.

A tüntetők még egyideig kitartottak a barrikádok mellett, végül is azonban valamenynyien futásnak eredtek. Az összeütközések során rengetegen sulyosan megsebesültek. A zavargásoknak állítólag több halálós áldozata is van, ezt azonban hivatalosan még nem erősítették meg. A rendőrség számos tüntető munkanélküli kommunistát letartóztatott. A tüntetések egész Németországban nagy izgalmat és nyugtalanságot keltettek.

Ausztria pénzügyi katasztrófája

Nem sikerül a Creditanstalt szanálása — Miről irt a „Der Abend“ tegnap elkobzott száma? — Ausztria három külföldi diktátort kap — Az Auspitz-bankház eltűnt depói — Lederer Agoston fizetési zavarai — Huszonötezer munkást fenyeget a munkanélküliség Ausztriában —

Bécsből jelentik: A Creditanstalt összeomlásával megindult lavina egyre katasztrófálisabb mérvet ölt. Noha a bécsi lapok tulajdonképpén már hetek óta kizárólag megnyugtató, hivatalos forrásból eredő kommunikációkat közöl, az izgalom egyre nagyobb mérvet ölt. Tegnap a bécsi államügyészség nyomában megjelenése után elkoboztatta a „Der Abend“ című estilap összes példányait, mivel a radikális szociálista újság erősen megkritizálta a Creditanstalt eddigi szanálási kísérleteit és többek között azt írta, hogy az eddigi pénzáldozatok hiábavalóak voltak, mivel a Creditanstalt nem szanálható és végül is az állam minden erőfeszítése ellenére nem marad más hátra az intézet likvidálásánál. Eltekintve attól, hogy még ma sem áll tisztán, hogy a Creditanstalt veszteségei mennyit tesznek ki, megrendült a betevők bizalma és senkiségi hajlandó pénzt a Creditanstaltra bízni. Természetesen a likvidálás azt jelentené, hogy az osztrák állam elvesztette azt a 130 milliót, amelyet a nemzeti bankkal együtt a múlt hónapban a Creditanstaltba fektetett. Másrészt azonban a likvidálás megrendítené Ausztria egész iparát, kereskedelmét, sőt mezőgazdaságát is, mivel az osztrák iparvállalatok 75%-a teljes egészében közvetlenül, fennmaradó 25%-a pedig részben és közvetve a Creditanstalt érdekszférájába tartozik.

Az elkobzott számban a „Der Abend“ Rothschild és Neurath vezérigazgató anyagi és erkölcsi felelősségére való vonását követeli.

A „Wien am Sonntag“ című, vasárnap délután megjelenő lap, amely néhány hét előtt indult meg és már ismételt szenzációs értesüléseket közölt politikai és közgazdasági eseményekről, amelyeknek hitelessége csakhamar beigazolódtott, legutolsó számában azt írja, hogy a Creditanstalt konzernjéhez tartozó iparvállalatok közül, 12—14 teljes üzembeszűntetés előtt áll, míg további 25 gyárban erős redukciók várhatók. A lap mintegy 25 ezerre becsüli azoknak a munkásoknak számát, akik emiatt csakhamar szaporítani fogják a munkanélküliek számát Ausztriában.

Ausztria gyámság alatt

Ugyancsak a „Wien am Sonntag“ írja, hogy Ausztria rövidesen újra teljesen külföldi gyámság alá kerül. Ha a nemzetközi fizetések bankjával való tárgyalások befejeződtek, Ausztria „tanácsadói“ címmel három diktátort kap. Rist francia delegátus az osztrák kormány „tanácsadója“ lesz, van Hengel amszterdami bankigazgató a Creditanstaltot fogja kontrollálni, míg Bruyn hollandi bankár a nemzeti bank ellenőre lesz. Ez az utolsó ki-nevezés időközben meg is történt.

A „Wien am Sonntag“ evvel kapcsolatban azt követeli, hogy Reisch dr., a nemzeti bank elnöke távozzék helyéről, mivel egyrészt bebizonyította, hogy alkalmatlan a jegybank vezetésére, másrészt nyugdíjasa a Creditans-

taltnak és így az összeférhetetlenség nem vitatható. Reisch Ausztriát új, nagy katasztrófába döntötte és csupán a legnagyobb európai jegybankok együttes garanciája és intervenciója mentette meg május végén az osztrák schillinget az elértéktelenedéstől. A lap leleplezi, hogy május utolsó napjaiban az osztrák nemzeti bank már alig tudta kielégíteni a valuta igényléseket és május 29-én már csupán az igényelt dollár-bankjegyek öt százalékát tudta előteremteni. Voltak olyan napok, amelyekben mintegy két millió dollárért igényelték valutákat az osztrák jegybanknál. A „Wien am Sonntag“ leleplezése azt bizonyítja, hogy a közönség bizalma május végén már annyira megrendült, hogy ez már pánikszertű valutavásárlásokban és a tőkék külföldre való özönlésében nyilvánult meg.

Auspitzékat a rendőrök őrzik

A Creditanstalt még mindig tisztázatlan és Damokles kardjaként függő problémáján kívül nagy izgalmakat okoz az Auspitz, Lieben & Co. bankház fizetésektelensége. Auspitz Tivadar és István magánvagyonukból, amely pedig igen tekintélyes, semmitsem akarnak áldozni, noha kiderült az, hogy a bankban olyan pénzek is eltűntek, amelyeket ott a safekben deponáltak. Tehát sikkasztás

tényálladéka forog fenn. Ezért a károsultak közül többen bűnvádi feljelentést is tettek, de a rendőrség és az ügyészség, tekintettel Ausztria jelenlegi szomorú helyzetére, tartózkodott Auspitzék letartóztatásától és csupán rendőri felügyelet alá helyezte őket, nehogy megszökjenek. Rendőri felügyelet alatt áll Auspitz István palotája is, ahol Auspitzék nagyértékű mügyűjteménye és képtára van elhelyezve.

Schüller dr. kétmillió schillingje

A „Wien am Sonntag“ az Auspitz-botrányral kapcsolatban azt írja, hogy az összeomlás következtében Schüller dr. osztályfőnök, a kancellári hivatal kereskedelempolitikai ügyeinek irányítója, akinek neve külföldön is ismert, mivel már 10 év óta ő vezeti a külföldi kereskedelmi tárgyalásokat, két millió schillinget veszített. A lap felveti a kérdést, hogy honnan és hogyan szerezte Schüller dr. ezt a pénzt és fegyelmi vizsgálatot követel.

Az Auspitz-bankház összeomlása, amint ezt már rövid távirat alapján az Aradi Közlöny jelentette, immobilizálta Lederer Agostont is. Lederer, aki Középeurópa egyik legnagyobb szeszgyárpárosa, hitelezőitől ugyan moratóriumot kapott, sőt valószínű, hogy idegen segítséggel ultimókor megfelelt kötelezettségeinek, azonban a szanálás következményeként kénytelen lesz iparvállalatainak egy részétől megválni. Lederer többek között elnöke a győri szeszgyárnak és a győri városi és vármegyei takarékpénztárnak, a jungbunzlauer szesz- és vegyipari műveknek és az első galicial szeszfinomítóknak, azonkívül igazgatósági tagja a budapesti országos szeszértékesítő részvénytársaságnak, a prágai kálmüveknek és a bécsi gép- és vagonépítő részvénytársaságnak.

A menetrend Aradra vonatkozó része nem szolgálja a közönség érdekeit

Akcio indult a menetrend megváltoztatása érdekében. Órákig kell az átutazó utasoknak várakozni — Nyilatkozik az aradi kirendeltség vezetője —

Rövidesen változások történnek a menetrendben

Csak pár hete van érvényben az új nyári vasuti menetrend és máris tömegesen érkeznek a panaszok a vonatigénybevevő közönség köréből, hogy a megállapított menetrend egyáltalán nincs tekintettel a közönség érdekeire és úgy van összeállítva, hogy a közönségnek órák hosszat kell az egyes állomásokon csatlakozásra várnia. Munkatársunk fellekereste az aradi vasutigazgatóság itt maradt kirendeltségének vezetőjét, Zamfirescu mérnököt, aki az alábbiakat mondta el a menetrendi panaszokra vonatkozólag.

— A panaszok mindennaposak és ezért a temesvári igazgatóság menetrend-referense, Franz Károly felügyelő, Cristea Silvius vezérfelügyelő, kerületi vasutigazgató utasítására már el is készítette az új menetrend tervezetét, amelyet Bucurestibe küldtek és már csak

napok kérdése, hogy az új menetrendtervezet indítják a vonatokat. A legtöbb panasz azért van, mert Aradról az utolsó vonat este 10.40 órakor indul el Temesvárra, fél órával a Budapestről befutó gyorsvonat előtt, úgy, hogy ennek a vonatnak, valamint a pár perccel előtte Aradra érkező tövisi személyvonatnak utasai hajnali 3.50 óráig kénytelenek Aradon rostokolni, míg folytathatják utjukat Temesvár felé.

A temesvári vasutigazgatóság az új tervben egy motoros vonat beállítását javasolja, melyel a Budapestről jövő utasok tovább utazhatnak Aradról—Temesvárra. A módosított menetrend a hajnali karánsebesi vonat indulásának idejét 4.50 helyett 4.20 órára javasolja, úgy, hogy ennek a vonatnak Lugoson csatlakozása lenne Buziásfürdő felé. Az este 8.40-kor Turnuszeverinbe érkező vonatnak jelenleg nincs folytatása Temesvár, illetve Arad felé. E bajon úgy óhajt Franz felügyelő tervezete segíteni, hogy a jelenleg este Turnuszeverinből induló tehervonathoz néhány személykocsit is kapcsolnának, melynek utasai Karánsebesen csatlakozást találhatnak a temesvári vonathoz is.

Az új terv a következő módosításokat ajánlja még: Csanád felől a reggeli vonat érkezési idejét a jelenlegi 7.10 helyett 6.30, Zombolya felől reggel 7.45 helyett 5.05, a radnai vonat reggel 6.45 órára érkezék Temesvárra, hogy például a csanádi vonatot az iskolás gyermekek és a radnait a gyári munkások is használhassák. A Temesvárról reggel induló vonat indulását viszont valamivel későbbi időpontra kell kitolni, hogy az aradi vonattal érkező utasoknak csatlakozásuk legyen Radna felé. A tervezet javasolja továbbá wekezdővonatok indítását is.

Mindent magukra vállaltak a vezérek a kommunista perben

Szenzációs fordulat a főtárgyaláson — Akik ártatlanul keveredtek a kémkedésbe — Megszólal a lelkiismeret

Bucurestiből jelentik: A kommunista-pör mai főtárgyalásán a vádlottak szólaltak fel az utolsó szó jogán. Solomon mérnök azzal kezdte beszédét, hogy amit most elmond, épp oly őszintén mondja, mint ahogy minden vallomását tette a per folyamán. Kijelenti, hogy Sarach Feinbon, Sailer, Kalis és Andreprott teljesen ártatlanok és nem tudták, hogy kémkedésbe keverednek bele.

Ezután Aradi Viktor beszélt, aki kijelentette, hogy mindent magára vállalt, mert örökké lelkiismeret furdalása lenne, hogyha Sajó mérnököt, Silbert és Bergnert a bíróság elítélné. Mindannyian ártatlanul keveredtek a kémkedési perbe, csak eszközök voltak az ő kezében és a kimutatásban álneveken szerepeltek. A többi vádlott valószínű, a holnapi nap folyamán szólal fel, itélet is a holnapi nap folyamán várható.

HABSBURG ANTAL főherceg Bukarestbe

érkezett Ileana hercegnő vélegénye repülőgépen érkezett a fővárosba. A királyi család tagjai fogadták az előkelő vendéget.

Bucurestiből jelentik: Országszerte nagy érdeklődéssel fogadták Ileana hercegnő és Habsburg Antal főherceg eljegyzésének híreit. Ma reggel távirat érkezett a román királyi családhoz, amelyben Habsburg Antal főherceg bejelentette érkezését. Dél előtt 11 órakor nagy tömeg hullámzott a baneasai repülőtéren, ugyan is hihetetlen gyorsasággal terjedt el a hír a román fővárosban, hogy Ileana hercegnő jegyese repülőgépen érkezik Bucurestibe, a királyi család látogatására. A királyi család tagjai közül Mária özvegy királyné, Ileana hercegnő,

valamint a göfög exkirályi pár autón érkeztek meg a repülőterre a főherceg fogadására.

Csakhamar feltűnt a láthatáron a repülőgép, amely Habsburg Antalt hozta Bucurestibe. A leszállás simán ment és a főherceg frissen, mosolyogva ugrott ki a gépből. Az autók alig tudtak utat törni az éljenző tömegben, amely közelről akarta látni a királyi hercegnő vélegényét. A hivatalos fogadtatás után a főherceg a királyi család tagjaival együtt, autón a királyi palotához hajtattott.

A vasárnapi parkünnepélyen soha nem látott szenzációs ingyenes műsor.

Henderson a Népszövetségről

Anglia 120 millió fonttal járul a nemzetközi földhitelintézethez

Londonból jelentik: Henderson az alsóházban ma beszédet mondott a Népszövetségről és az európai konferenciáról. A Népszövetség befoiyása sohasem volt olyan nagy, — mondotta — mint most. A német-osztrák vámanió kérdésének a döntőbizottság elé való utalása általános megnyugvást keltett. Anglia feltétlen meg fogja őrizni ebben a kérdésben pártatlanságát. Rámutatott arra a szerepre, amelyet az angol külügyi politika az európai koncentráció érdekében kifejtett és bejelentette, hogy Anglia 120 millió fonttal járul a nemzetközi földhitelintézet létesítéséhez, amely a népszövetségi tanács ellenőrzése alatt áll.

Véres tragédia Curtici-on

Egy katonaszökevény halálosan megsebesített egy rendőrt. A menekülő szökevényt lelőtték a csendőrök. Mindkét sérültet Aradra szállították.

Véres tragédia játszódott le ma délután öt órakor Curtici községben, amelynek két áldozatát már beszállították az aradi közkórházba, ahol élet és halál között lebegnek.

Rosu Péter curtici-i községi rendőr már napokkal ezelőtt észrevette, hogy az egyik curtici-i gazdánál egy katonaruhás fiatalember lakik. Érdeklődésére megtudta, hogy a fiatalember Kovács Antal 23 éves, lupényi illetőségű katonaszökevény, aki a határ felé próbált szökni. Ma délután Rosu Péter rendőr megjelent a katonaszökevény búvóhelyén, akit felszólított, hogy kövesse a község házára. A szökevény azonban ellenkezett s kijelentette, hogy nem engedelmeskedik a felszólításnak. Rosu ekkor le akarta az ellenkező Kovács Antalt tartóztatni. Ekkor következett be a véres esemény. Kovács, amidőn látta, hogy a községi rendőrtől szabadulni, nem tud s az, ha kell, erőszakkal is bekiséri a község házára, felkapta katonafegyverét, amelyet szökése alkalmával magával hozott és két lövést adott le Rosu Péterre.

üldözők fegyverüket használták s több lövést adtak le Kovács Antalra. A csendőrgolyók közül kettő talált s

mind egyik Kovács fejébe fúródott, azonban egyik sem volt halálos.

Rosu rendőrt ma késő este automobilon szállították be az aradi közkórházba, míg a szökevény katoná fejsebeit bekötötték s a csendőrség az éjszaka folyamán hozta be a közkórházba.

Mind a két lövés talált, az egyik a jobb oldali tüdőn, míg a másik a gyomor felett hatolt be a szerencsétlen ember testébe,

aki véresen, eszméletlenül esett össze. Kovács Antal véres teltének elkövetése után menekülni igyekezett.

A fegyverdörrenésre azonban figyelmesek lettek a szomszédok, akik látva a történeteket, nyomban fellármázták a csendőrséget, amely üldözőbe vette a menekülő merénylőt. Mivel a csendőrök felszólítására nem állott meg, az

Kehrling Béla, a világhírű tenniszbajnok Aradon

Több híres versenyzővel együtt ünnepélyesen fogadták az állomáson — A világversenyek bravurjairól híres Kehrling nyilatkozik az Aradi Közlönynek.

Az állomáson az AKE népes gárdája várja a bucuresti-i gyorsvonatot. A várakozók kisebb csoportokban beszélgetnek és a téma természetesen már aktualitásánál is csak Kehrlingről szól. A vonat késik, — a várakozók türelmetlenebbek. Az egyik sarokban a vezetőség beszélget a délutáni versenyről, redős homlokuk mutatja, hogy éppen anyagiakról van szó, a másik oldalon a versenyzők Kehrling képességéről beszélgetnek, de a legtöbben a világhírű magyar bajnoktól szeretnének autogrammot kapni. A várakozókat éles füttyező figyelmezteti a vonat érkezéséről. A kocsisor vad irama alább hagy és méltóságteljes lassúsággal gördül be a hosszú Pullmann-kocsikat hozó mozdony. Az egyik másodosztályú ablaknál megjelenik Kehrling öszülő, mosolygós feje és harátságosan int a várakozóknak. Mellette Balás áll, a hölgyek még bent rendezkednek, Kehrling fürgen leugrik a lépcsőn, hóna alatt vagy három kettő, lesegíti a hölgyeket, legutoljára Balás hagyja el a vagonit. Kézfogások után az Aradkerületi Tennisz Szövetség nevében Dabici tanár szólal meg és üd-

vözli a vendégeket. Utána Székely Károly, az AKE ügyvezetője a szónok, végül Schwartz Dezső köszönti a nagynevű versenyzőket. Kehrling megköszöni az üdvözlést, többek között kihangsúlyozta, hogy mindig szívesen jön Aradra, mert úgy a várost, mint a kedves és hozzáértő közönségét nagyon megszerette.

Kifelé tartunk és közben megegyezem a bajnokkal, hogy verseny után meglátogatom a szállóban, hogy az Aradi Közlöny olvasóinak nyilatkozzon.

Este a jóslakertű verseny után bekopogok a Fehér Kereszt egyik elsőemeleti szobájába. Harátságosan „Szabad!” hallik, belépek és Kehrling közvetlen kedvességgel fogad. Hellyel kínál, majd megindul a beszélgetés.

— Beszéljen valamit a bucuresti-i versenyéről — kérem.

— Románia bajnokságáért folyó küzdelemben értékes mezőnyt hoztak össze a rendezők. Nekem, sajnos, nem ment jól a játék, mert a régi kézrándulásom ujult ki, ezért játszottam ma is kényelmesebben.

— Mit gondol, melyik ország viszi el ezidén a Dawis Cup-öt?

— A nagy csata a franciák és az amerikaiak között fog eldőlni. A franciák most bombaformában vannak, különösen Cochet, de a többiek is mind kitünők, az amerikaiak pedig a két legnagyobb játékosukat, Tildent és Richardsot veszítették el, mind a ketten profik lettek.

— Mit szól a romániai tennisztudásról?

— Romániában, ugyanugy, mint nálunk, még az idősebb korosztály uralja a mezőnyt, de úgy itt, mint ottan, az utánpótlás kitűnő. Ezt a mostani vendéjátékom után tapasztaltam. Bucurestiben is sok tehetséges, fiatal játékosot láttam.

— Különben írja meg, hogy el vagyok ragadtatva az aradi közönségtől. Kedvesebb és szimpatikusabb közönséggel nem igen volt dolgom. A rendezőség mind egytől-egyig szolgálatkész és szinte lesték a kívánságunkat. Aradon legutoljára a Hellas versenyén voltam, de bármikor, ha hívnak, a legnagyobb készséggel fogok jönni. Imren Temesvárra, majd az ottani verseny után hazajövök Budapestre megyek.

Elbucsuztam Kehrlingtől és még most is fülemben cseng kedves mondása:

— Legközelebbi viszontlátásra Aradon.

A bécsi munkanélküliek a Kreditanstalt ellen

Nagy tüntetések az osztrák főváros uccáin

Bécsből jelentik: A munkanélküliek ma a Belvárosban nagy tüntetést rendeztek. Százakramenő tömeg lepte el a legforgalmasabb utcákat. A tüntetők a Kaertner-strassen is felvonultak és mindegyikük kezében seprő volt, a mellyel az utcát separték. Hátukon táblát viseltek ilyen felirással:

— *Le a Kreditanstalt szanálói! Munkát a népnek! Le a nemzetközi tőkével!*

Közben hangos kiáltások hangzottak el, a melyekben munkát és a választójog reformját követelték. A Grabenen a rendőrség közbelépett és a tüntetőket szétszórta. A nemzeti szocialisták plakátokat ragasztottak ki Bécs uccáin és gyűlést hívtak össze a nemzetközi tőke ellen. A gyűlésen tiltakozni akartak az ellen, hogy az állam pénzét a Kreditanstalt szanálására fordítsák. A rendőrség ezeket a plakátokat eldoboztatta.

A kommunisták szörnyű vérengzése

Kínában Megtámadták a kormánycsapatokat és a paraszt-ság tizezreit golyóvédőkül hajtják maguk előtt.

Pekingből jelentik: Nankingi jelentések szerint a város környékén nagyobb kommunista hordák váratlanul megtámadták a reguláris kormánycsapatokat. Golyóvédőkül a paraszt-ság tizezreit hajtják maguk előtt, úgyhogy a kormánycsapatok védekezése rendkívül nehéz. Természetesen az elkerülhetetlen összecsapa-

pásokban csak a golyóvédő parasztság vére folyik és meg nem erősített hírek szerint eddig már több, mint 10 ezer halott esett áldozatul a harcoknak. Tény viszont az, hogy a kommunisták ezerszámra ölik a szerencsétlen parasztokat, akik nem tudják megfizetni a rájuk kivetett hadisarcokat.

Biller Irén Chemnitzből üdvözlí az Aradi Közlöny olvasóit

A világhírű magyar művésznő nagy sikere a chemnitzzi színházban — Ótóra tea Biller Irénnel — Beszélgetés a multról, a jövőről, a sikerről és a hangosfilmről — A mittweidai magyar diákok bankettet adnak a művésznő tiszteletére

Lapozgatva egyik chemnitzzi napilapban, egyszerre csak a következő sorokra leszek figyelmes: „Heute zum letztenmal spielt im Centraltheater die reizende ungarische Schauspielerin, Irene Biller.“

Nem hiszek szemeimnek. Megcsipem magam és újra olvasom az újságot. Örömmel konstatoálom, hogy a szereplő művésznő tényleg a budapesti Király Színház volt primadonnájával azonos. Azonnal a telefonhoz rohanok, föl hívom az összes szállodákat, még végre a „Chemnitzer Hof“ban megtalálom.

— Halló! Hier Irene Biller, wer spricht dort? — kérdezi a művésznő.

— Tessék csak magyarul folytatni, csókolom a kezét, azt hiszem, így mindkettőnk részére is kellemesebb lesz.

— Ah! Magyar! — kiált föl a művésznő szívélyes hangon. — Honnan beszél Ön tulajdonképpen?

Ezután előadom, hogy milyen ügyben vagyok Chemnitzben. Miután meglátta, hogy az Aradi Közlöny munkatársa vagyok, szívélyes meghívást kapok 5 órai teára.

Boldogan gondolok arra a pillanatra, mikor majd szemben állhatok avval a nagy művésznővel, akit eddig csak a Színházi Élet oldalairól ismertem. Milyen is a sors iróniája? Hányszor voltam Pestén és soha se volt alkalmam megismerekedni vele, most a véletlen összehozott egy német városban.

Miközben így morfondírozok, azon veszem magam észre, hogy tulajdonképpen már a hotel kapujánál állok. A művésznő ötszobás apartamentjében fogad. Üdvözlés után kedevesen beszélni kezd. Beszél szerepeiről, partnereiről, vendégszerepléseiről és a hangosfilmről.

— Egy-egy hélig látszottam Drezdában, Lipsében és itt Chemnitzben és most pedig utam Bécs felé vezet. Egyelőre itt pihenem ki fáradságaimat, Juliusban pedig megkezdem nyaralási turámat.

— Hol szándékozik nyaralni a művésznő? — leszem fel a kérdést.

— Még magam sem tudom egészen biztosan. Először a Lidóra megyek és onnan talán a francia Rivierára, hacsak meg nem akaszt tervemben egy újabb magyar hangosfilmem. Ősszel pedig szerződésem ismét Pestre szólít.

A „grüberlis“ primadonna aradi emléket

— Melyik darabban fogja újra megkezdeni pesti működését, művésznő? — kockáztatom meg a kérdést.

— Ezt még nem árulhatom el. A darab egyelőre még nincs is készen. Ugyisintén azt sem árulom el, hogy melyik színházban fogok fellépni — mondja a művésznő kérdésemet megelőzve.

— Mi a véleménye a hangosfilmről?

— A hangosfilm meglehetősen hátrány számunkra, de azért ez ellen sem panaszkodhatom. Szerintem akinek jó organuma és színpadi sikere van, annak sikert jelent a hangosfilm is. Eddig még csak magyar hangosfilmekben szerepeltem, de a télen már németül fogok filmezni Berlinben.

— Csak még egy kérdés, aranyos művésznő, és pedig szeretnék valamit hallani erdélyi terveiről.

— Erdélyhez kedves emlékek fűznek. Férjem brassói volt. Utoljára négy évvel ezelőtt játszottam Temesváron és Kolozsváron. Aradon még nem játszottam ugyan, de azért három napot töltöttem ott is incognitoban. Nagyon tetszik Arad — mondja a művésznő csengő hangján — és ha legközelebb Erdélybe megyek, okvetlen fellépek Aradon is.

Látva, hogy Arad megnyerte a művésznő szimpátiáját, rögtön felhasználtam az alkalmat és egy fényképet kértem az Aradi Közlöny olvasói részére, amit a legnagyobb örömmel mindkettőt dedikált is. A fényképre a következőket írtam:

„Az Aradi Közlöny olvasóit nagy szeretettel üdvözlí Biller Irén. Chemnitz, 1931.“

Uzsonna után sétakocsikázni mentünk a művésznő XII-es Steyr-autóival. A kötelesség azonban csakhamar a színházba szólította a művésznőt. Ez este volt Biller Irén chemnitzzi bucsufellépése Lajtay—Békefi „Sisters“ (Zwei Schwester) című darabjában, melyre a tágas színház teljesen megtelt. Nagyon kellemes meglepetés volt számomra, amikor a művésznő német színpadon magyarul is elénekelt két dalt. A publikum, mely az előadás alatt is gyakran adott tetszésének kifejezést, a harmadik felvonás után viharosan ünnepelte a művésznőt, aki magyaros temperamentumu játékaival izelítőt adott a német közönségnek a magyar színjátszás magas színvonaláról.

A művésznő rajongói

Felvonásközben meglátogatom a művésznőt. A hódolók virágaitól alig tudok bejutni az öltözőbe. Meghatottságtól kipirult arccal fogadott a művésznő, mert még a mindenütt ünnepekt Biller Irént is váratlanul érte a chemnitziek nagyfokú lelkesedése.

Másnap átrándultunk a Chemnitz mellett fekvő diákvárosba, Mittweidába, ahol a magyar diákok nagy szeretettel fogadták a művésznőt, sőt bankettet is rendeztek tiszteletére, (mivel az idő még csak elseje körül járt).

Ez a bájos és kedves művésznő pár óra alatt annyira megkedveltette magát, hogy a mittweidai diákok ezt az estét, mint egyik legszebb élményüket tartják meg emlékezetükben.

Lipkovits László.

Megrendítő öngyilkosság Kisjenőn

Felvágta ütőereit és hatalmas vértócsában találtak szobájában — Esméletét még nem nyerte vissza — Nem ismerik öngyilkosságának okát

Tragikus öngyilkossági kísérlet hozta Izgalomba ma délután négy órakor Kisjenő lakosságának nyugalmát. Általánosan ismerik Kisjenőn J. G. zarándi fiatalembert, aki a helység társadalmi életében gyakran szerepet játszott, sőt egyesek arról is tudni véltek, hogy komoly érzelmi szálak fűzik az egyik ugyan-csak közismert kisjenői urileányhoz. A zarándi fiatalembert így gyakran megfordult Kisjenőn és ezért az sem tűnt fel senkinek, hogy ma délután folyamán újra többen találkoztak vele.

Délután 4 óra tájban fedezték fel az öngyilkosságot. A fiatalembert szobájában ugyan-is magára zárta az ajtót és egy éles borotvával felvágta csuklóját az ütőereket, majd lefeküdt a pamlagra és így várta a halált. A lezárt ajtó azonban gyanút keltett és amidőn feltörték, megdöböntő látvány tárult az öngyilkosság felfedezőinek szeméi elé. A huszonekét éves J. G. a pamlagon feküdt eszméletlenül és az egész padló körülötte valósággal uszott a vérben.

Azonnal értesítették az öngyilkosságról dr. Muscan Valér kisjenői orvost, aki késedelem nélkül megjelent a helyszínen és első segélyben részesítette az életunt fiatalembert. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a fiatalembert rendkívül sok vért vesztett, mindazonáltal az orvosi beavatkozás még idejében történt és így sikerült őt megmenteni az élet számára. Az életunt fiatalembert további orvosi kezelés alá vették, de mindezekig nem tért eszméletére és így nem ismerik még tettének indítókat.

Ismét garázdálkodnak a monopol-denunciánsok Aradon

Indokolatlan és törvénytelen házkutatások. Megbirságotak és megfenyegettek egy világtalan embert, akinél egy régi, használhatatlan öngyújtót találtak.

Hivatalos hatalommal való visszaélés címén megtörtént a teljelentés az aradi ügyészségen

Amióta a pénzügyminisztérium díjakat tűzött ki azoknak a feljelentőknek a jutalmazására, akik tiltott öngyújtók, romkártyák, vagy kövek tulajdonosait feljelentik, a békés polgár lakása sem nyújt biztonságot. Gyanútlan és ártatlan emberek lakásába hatolnak be a monopol emberei és mindenáron tiltott dolgokat keresnek.

Az állami pártfogás mellett való denunciació néha-néha busás jövedelmet is hoz, mert ha nem találnak bírságotra alkalmas, megfelelő tiltott dolgokat, igyekeznek gondoskodni arról, hogy munkájuk ne legyen hiábavájo.

Az ilyen mondva csinált kihágások most Aradon is furcsa helyzeteket teremtek és valószínűleg az ügyészség fogja megtanítani a szorgalmas házkutatókat „az én házam, az én váram“ szentségére. Mert senkit sem szabad otthouában zaklatni, lakásába behatolni, ha arra az illetékes bíróság engedélyt nem adott.

Tegnap Cucu György vasuti tisztviselő Lae Barna-ucca 34. szám alatti lakásában megjelent egy ismert denunciáns, két monopol-tisztviselővel és felmutatva a házkutatási engedélyt, minden fiókot, minden szekrényt, de még az ágyakat is feltúrták, hogy öngyújtót találjanak. A vasuti tisztviselő hiába mondta, hogy nincs nála öngyújtó, órák hosszat kutattak, de azután belátták, hogy ahol nincs, ott hiába keresnek és elhagyták a feldúlt színteret. De nem mentek messzire, ugyanazon az udvaron lakik egy Illie Simon nevű világtalan ember, akihez szintén bementek. Itt már nem mutattak fel házkutatási engedélyt, mert nem

is rendelkeztek ilyennel, hanem minden bevezetés nélkül kutatni kezdtek és csakhamar találtak is egy használhatatlan öngyújtót és pár darab ceruzával összefirkált kártyalapot és azonnal kirótták 2500 lej pénzbüntetést. A világtalan Illie Simon váltig erősíti, hogy neki soha sem volt öngyújtója, a házbeliék is tanuskodnak amellett, hogy soha sem láttak nála ilyen tiltott dolgot.

Ez tegnap történt és ma már megjelent Illienél egy Rista nevű ember és követelte a 2500 lejes bírságot, azután leengedte 1500 lejre, amikor azonban Illie Simon ezt sem fizette ki, megfenyegette, hogy amennyiben ma délután 11 óráig a büntetést ki nem fizeti, letartóztatja. Illie Simon megtette a feljelentést az ügyészségnél, hivatalos hatalommal való visszaélés miatt a két monopol-hivatalnok ellen, azonkívül magánlaksértés és zsarolás miatt Rista Péter ellen.

Piank Péter kereskedőhöz is beállított a „hármás szövetség“ és tüzetes házkutatás után, 3 csomag háborúelőtti Club cigarettapapírost találtak és ezért 3600 lejre büntették meg. Holzer és Moskovits ruhakereskedőnél is házkutatást tartottak, de egyiknél sem találtak semmit.

Amikor a kereskedők álmatlan éjszakákat töltenek el a ki nem fizetett adók miatt, amikor a megcsappant kereseti lehetőségek miatt házbérléssel küzdenek az általános gazdasági krízisben ugyis tönkrement polgárok, akkor még ilyen hatósági zaklatásokkal izgatják fel a kedélyeket azért, hogy a hivatásos denunciáns kereshessen.

H I R E K

Skót, vagy francia

Párisban, miniszterközi értekezleten megállapították, hogy a német gazdasági terjeszkedésnek csak úgy lehetne gátat vetni, ha Franciaország és Csehország évről-évre megvásárolná Románia és Jugoszlávia gabonafelcseségét. Azt is megállapították, (nem is volt olyan nehéz), hogy ha Páris és Prága az eddig fogyasztott kanadai buza helyett, román és jugoszláv búzát venne, úgy a kenyere évente kilencvenmillióval többet kerülne, amint eddig került.

Benne vagyunk.

Tessék megvenni a gabonánkat, tisztességes áron megvásárolni és abban a percben Románia nem fog többet a német gazdasági politikával kokeitálni. Igaz, egy kicsit csunya és nem is egészen gusztyos, hogy pénzen vesznek politikai pártállásunkat és a nemzetközi egyensúlyba való beállításunkat, de ha valaha, hát most egyszer csak igazán: pecunia non olet! Ennek a szerencsétlen agrár-fertálynak rosszabbul megy, mint bárki másnak. Az agrárfogvasztást nem lehet tágitani. Egy vacsorára csak egy rostélyost lehet megenni. Ha a világ jóllakott és gyomra tele van, nem mondhatjuk, — mint ahogy az ipar mondhatja — hogy egyik még, na még, még többet, annyit, amennyit termelünk.

Az agrár ebben a fultermelési epochban és ebben a fogyasztási hétszükségletendőben a bünbak, akit mindenki elver és mindenki megtepáz.

Azért nagyon örvendeni mégsem kell. A franciák csak „megállapították”, hogy 90 milliót ki kell venni a zsebből, de még nem vették ki. Még előbb egy pár évig mérlegelni fogják: megérünk-e nekik 90 millió francia frankot?

Mert ingyen — nagyon szeretnek bennünket, de kilencvenmillióért. ..?

Nagy skót a francia!

— **IDÓPROGNÓZIS.** Meleg, zivatarra hajló idő várható.

— Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő ma éjszaka Bucuresztbe utazik, hogy ott a pénzügyminiszterrel a hatáskörébe tartozó tisztviselők átcsoportosításának kérdését megtárgyalja. Utazása nincs összefüggésben a városi adminisztráció felülvizsgálásáról tett jelentésével, mert a jelentés már napokkal ezelőtt elment és annak felülvizsgálása után a minisztérium kezében van a döntés.

— Pop C. István Bucuresztbe utazott. Pop C. István nemzeti-parasztpárti szenátor ma délután Bucuresztbe utazott, ahol részt vesz a Maniu elnökletével összeülő százas végrehajtó-bizottsági gyűlésen, melyen a kormány ellen intézendő parlamenti támadások programját fogják megvitatni.

— Olariu Demeter — aradi tanfelügyelő. A közoktatásügyi miniszter — mint jelentettük — Olariu Demeter volt tanfelügyelőt nevezte ki ismét az aradi tanfelügyelőség élére. Olariu Demeter a kinevezést nem fogadta el, azonban utabb intervenció történt abban az irányban, hogy a kiváló tanférfi lemondását vonja vissza. Olariu Demeter ennek következtében a tegnapi nap folyamán vette át a tanfelügyelőség vezetését, mint a város és megye kinevezett tanfelügyelője.

— A közigazgatási törvény módosítása. Bucuresztből jelentik: A belügyminisztériumban ma megkezdtek a közigazgatási törvényjavaslat módosítását, mely a megnyíló kamarai ülésszak alkalmával elsőnek kerül letárgyalásra.

— Shaw Bernhard Oroszországban. Londonból jelentik: Az orosz nagykövetség beutazási engedélyt adott Shaw Bernardnak, aki az oroszországi viszonyokat akarja tanulmányozni. Shaw augusztus 5-én indul oroszországi útjára.

— Kérjük az összes aradi, aradmegyei rokkant, tartalékos tiszteket és őrmestereket, akiknek a nyugdíjuk véglegesen még rendezve nincs, hogy június 12-én este 9 órakor a Városi-kávéház emeleti kistermében saját érdekükben egy fontos megbeszélésre jelenjenek meg. Több érdekeit rokkant tiszti.

Crisan György szabadlábra helyezése mellett döntött a vádtanács

Az ügyész felebbzése miatt továbbra is fogságban marad az ismert politikus — Husz ügyvéd védi Crisant.

Az érdeklődés központjában jelenleg dr. Crisan György letartóztatásának ügye áll. A nemzeti-parasztpárt e markáns egyéniségének letartóztatása ellenzéki körökben mély megdöbbenést keltett s a leghatározottabban állítják, hogy a volt államtitkár politikai hajszának az áldozata, melyet csak azért indítottak ellene, hogy rajta keresztül diszkreditálják a nemzeti-parasztpártot. A Patria mai számában azt írja, hogy az egész ország meggyőződése szerint Crisan György letartóztatása nem volt más, mint a legvadabb politikai bosszu.

Egyébként a brassói törvényszék vádtanácsa ma délelőtt 11 órakor tartotta meg a letartóztatás ellen beadott felelbbzés tárgyalását. A vádtanácsi ülésen Georceanu ügy-

véd terjesztette elő észrevételeit, utána pedig Moga, Garoiu, Teculescu, Precup és Ungur brassói ügyvédek szólaltak fel. A védők padján mintegy 20 ügyvéd foglalt helyet annak demonstrálására, hogy nem egyszerű bünygyről, hanem politikai perről van szó.

A felszólalások 11 órától délután 6 óráig tartottak, mikor a vádtanács visszavonult. Rövid tanácskozás után a vádtanács úgy találta, hogy Crisan letartóztatására nincsen ok és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. Ez ellen a határozat ellen az ügyész felelbbzett s ezért Crisan mindaddig fogságban marad, amíg a táblai vádtanács nem fog dönteni. A felelbbviteli tanács valószínűleg ma foglalkozik Crisan letartóztatásának ügyével.

Mire való a távcső

Alaptalan feljelentés egy aradi rendőrevizor ellen

Ez év tavaszán egy 13 éves leány behatolt Batriu János rendőrevizor Illés-uccai lakásába ahonnan különböző tárgyakat, többek között 1 távcsövet is ellopott. A rendőrevizor csak hazatérése után fedezte fel a betörést, a kiskorú leányt Gájban sikerült elfogni, amikor a távcsövet eladásra kínálta. A leányt letartóztatták, a ki kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy Batrin erőszakkal vitte be szobájába, ott erkölcsstelen merényletet követett el ellene. Az aradi törvényszék ma vonta felelősségre Batrin Jánost, akit a vád miatt állásától is felüggesztették. A kihallgatott tanúk igazolták, hogy a kérdéses időben Batrin János nem is tartózkodott Aradon s a leány beismerte, hogy a távcsövet azért lopta el, hogy azzal bizonyíthassa, hogy a rendőrevizor szobájában volt s ezzel is hihetővé tegye a merényletet. A bíróság Batrin Jánost felmentette az ellene felhozott vád alól.

— A Glasपालast romjai között. Münchenből jelentik: A Glasपालast romjainak eltakarításánál megrázták Rodin világhírű szobrászművét, az Adám-ot. A szobor feje letört és megsemmisült.

— Szerencsétlenség egy román uszályhajón a budapesti kikötőben. Budapestről jelentik: Ma egy román uszályhajó érkezett a budapesti kikötőbe, amelynek kirakodásánál halálos szerencsétlenség történt. A hajó Balu Emiliar nevű kormányosának hasonló nevű fia beleesett a Dunába és mire az apja, valamint a matrózok utánausztak, a szerencsétlen gyermek a hajó alá sodródott, ahol megfulladt.

— Sikasztó uradalmi tisztviselő. Érdekes ügyben tett ma bünyvádi feljelentést Birtolon őrnagy Weinerth János, a soborsini Pop C. István uradalom tisztviselője ellen. A vád szerint a tisztviselő, aki az uradalom pénztárát is kezelte, a befolyt és az általa kezelt összegekből 52 ezer leit sikkasztott el. A sikkasztásra a közelmúltban jöttek rá egy pénztárvizsgálat alkalmával, azonban az uradalom a bünyvádi feljelentést nem tette meg, mivel a sikkasztó pénztárkezelő ígéretet tett az összeg visszafizetésére. Mivel a kitűzött határidőre a szóban forgó összeget visszafizetni nem tudta, az uradalom nevében megtette Birtolon őrnagy, Pop C. István veje a bünyvádi feljelentést. A letartóztatott Weinerth János ügye még ma délelőtt került a vádtanács elé, amely megerősítette a letartóztatási végzést.

— Szabadlábra helyezett kommunista gyanúsítottak. A tegnapi nap folyamán — mint jelentettük — a csendőrség az aradi ügyészség fogházába kísérte be Bula György, Kiss István, Farkas Imre, Ulics Márton szentpáli napszamosokat, akik ellen az volt a vád, hogy kommunista propagandát folytattak. A vádtanács mai ülésén mind a négy munkás szabadlábra helyezése mellett döntött s mivel az ügyészség nem jelentett be felelbbzést, a munkások ma el is hagyták az ügyészség fogházát.

— Elnökválasztás a francia szenátusban. Párisból jelentik: A szenátus ma tartotta meg az elnökválasztást, miután az eddigi elnök, Doumert köztársasági elnökké választották. Az első fordulónál 289 szavazatot adtak le, amelyből a jobboldali jelöltre, Lebrunra 143, a baloldali Januenyre 141, Roustonra 1, Le Croixra 1 szavazat esett. A második fordulónál Lebrunt 147 szavazattal, Janueny 139 szavazata ellenében a szenátus elnökévé választották.

— Giurgiu Romulus rendőrigazgatót visszahelyezték Aradra. A belügyminiszter 29.705—1931., június 6-iki keltezésű rendelettel Giurgiu Romulus aradi rendőrigazgatót visszahelyezte Aradra. Mint ismeretes, a belügyminiszter az elmúlt hetekben Giurgiu rendőrigazgatót a regátba helyezte át szolgálatra. Ezt az áthelyezést egész Arad társadalma mély sajnálkozással vette tudomásul, azonban most általános örömet kelt Giurgiu rendőrigazgató visszahelyezésének híre.

— Zavar a vasuti közlekedésben. Bucuresztből jelentik: A Tacuiu és Barlad közötti vasutvonalon az összeköttetés szünetel. A nagy esőzések elmosták a vasuti töltést és napok telhetnek el, amíg a vonalat helyreállítják.

— Nincs adóhalasztás. Az aradi pénzügyigazgatóság az Aradi Közlöny útján hozza tudomására a közönségnek, hogy a házbérszerződések illetékeinek befizetési határidejét 10 nappal meghosszabbították és így annak legutolsó terminusa június 21. Akik ezen idő alatt az illetékeket nem fizetik be, súlyos bírságban részesülnek. Együttal figyelmezteti a pénzügyigazgatóság az adózókat, hogy az esedékes félelvi adóhátraléokra halasztást senki sem kaphat és a törvény értelmében azok ellen, akik adójukat be nem fizetik, foglalatásokat eszközölnek.

— Első zsidó esküvő Spanyolországban. Madridból jelentik: 1492. óta ma tartották meg az első nyilvános zsidó esküvőt. Amióta a forradalmi kormány szabaddá tette a vallásgyakorlatot, egyre-másra nyílnak meg a zsinagógák.

— Végrehajtás Al Capone vagyonára. Londonból jelentik: A csikágói adófelügyelőség 220 ezer dollár adóhátralék behajtása fejében végrehajtást kért Al Capone, a híres bandita vagyonára. Al Capone, mint ismeretes, 50 dollár kaució ellenében a bíróság szabadlábra helyezte. A 21 rendbeli adócsalás után kivetendő bírság és maga a hátralék, minden bizonnyal még a bandita vagyonának nagy részét is felmorzsolja.

— A bécs-prágai rapid-vonat új útja. Bucuresztből jelentik: A nemzetközi vasuti konferencia mai ülésén elhatározta, hogy a bécs-prágai rapid-vonat új vonalat kap Csernovicon keresztül.

— Vonatösszeütközés a bucaresti-i pályaudvaron. Bucuresztből jelentik: Egy tehervonat ma összeütközött a bucaresti-i állomáson egy szereivénnyel. Két vagon összetört, így a kár jelentős.

— Menthetetlen az elsüllyedt buvárhajó legénysége. Londonból jelentik: Az admirális kommunikát adott ki, amely szerint nincsen remény a Poseidon életbenmaradt személyzetének kimentésére. Ez azt jelenti, hogy a katasztrófa halottainak száma huszra emelkedett.

Nagy ünnepek Aradon Szent Antal

Szombaton és vasárnap fényes keretek között ünneplik a Minorita-rend védszentjét — Pacha püspök Aradra jön

Szombaton ünnepli világszerte a római katolikus egyház páduai szent Antal halálának hétszázadik évfordulóját. Ezen a napon mindenütt, ahová csak eljut páduai szent Antal kultusza, fényes ünnepeket rendeznek a katolikus egyház lángszavú, nagy szónokának tiszteletére. Páduába hatalmas tömegek zarándoklata indul meg a világ minden tájáról erre a centennáriusra, a szent sírjához, amely a páduai Minorita-rend bazilikájának szentélyében van.

Az aradi Minorita-rendház és plébánia templomának védszentjét, aki minorita szerzetes volt, halálának hétszázéves fordulóját alkalmából, két napon keresztül fényes ünnepeket rendez szent Antal tiszteletére. A Minorita-rend minden tagja, élén Lakatos Ottó dr. plébánossal, egész háten át az ünnepi előkészületekkel volt elfoglalva, amely fáradságnak eredménye a centennáris ünnepek hatásos, léckemelő, impozáns keretek között való megtartása lesz.

Pénteken este érkezik Aradra a szent Antal-ünnepekre dr. Pacha Agoston püspök, aki személyesen végzi az ünnepi szertartásokat, fényes papi segédlettel. A megyei és környékbeli falvakból többszáz zarándokból álló csapat érkezik az ünnepekre. A Minorita-rendház temploma virágfüzerekkel feldíszítve, ünnepi kivilágítással várja a híveket, akik tömegesen vesznek részt a centennáris ünnepeken, amelyen valamennyi katolikus társadalmi és hitbuzgalmi egyesület testületileg jelenik meg. Az ünnepek sorrendjét a Minorita-rend vezetősége a következőkben bocsátotta rendelkezésünkre:

A centennáris ünnepek szombaton reggel veszik kezdetüket. Hét órai kezdettel plébániai misét tartanak az aradi főtemplomban, mely alatt dr. Pacha Agoston püspök megáldoztatja a híveket. Tíz órakor a környékből érkező zarándokok részére magyar és német nyelven mond értékes beszédet dr. Pacha püspök, valamint az ünnepélyes nagymisé is személyesen celebrálja, fényes asszisztenciával. Az ünnepi szentmise után körülbelül 200 szegényt vendégelnek meg a Minorita-rendház udvarán felállított sátor alatt. Az ebéd rendezését az összes katolikus egyesületek vállalták magukra, a Szociális Misszió vezetésével. Az ünnepi ebéd felszolgálását ugyan ezen egyesületek tagjai látják el és az ebédet megjelenik dr. Pacha Agoston püspök, a Minorita-rend tagjainak élén. Este fél hét órai kezdettel szentségimádás lesz a főtemplomban, különösen férfiak részére, közös imaórával egybekötve, mely éjfélkor ér véget, amikor is szentségbetétel fejezi be az ájtatosságot. Ugyancsak szombaton este fél kilenc órai kezdettel a Minorita Kulturházban vetítéses

előadás lesz szent Antal életéről és Páduáról. Junius 14-én, vasárnap az ünnepek folytatódnak. Dél előtt háromnegyed tíz órakor ünnepi nagymise lesz, szentbeszéddel. Utána a Credo férfiegylet évzáró ülése a Minorita Kulturházban. Este fél hét órakor szent Antal lilomának megszentelése, utána impozáns körmenet lesz. Háromszáz első áldozó gyermek vesz részt a körmenetben, fehér ruhában, lilommal kezében. A hívek többszáz égi gyertyával kezükben, diadalmas zsolozsmákat énekelve haladnak végig a főútvonalon, majd visszatér a körmenet a templomba, ahol az ünnepség befejezést nyer.

Szent Antal centennáriusának ünnepei egy teljes évig tartanak és 1932. június 20-án érnek véget.

Halállal fenyegette Briandot De Moley gróf

A bírósági tárgyaláson beismerte, hogy ő írta a fenyegető levelet.

Párisból jelentik: Nemrégiben nagy feltűnést keltett az a névtelen levél, amelyet Briand külügyminiszter kapott s amelyben azzal fenyegette meg az anonim levélíró a politikust, hogy németbarát orientációja miatt kitöltik az életét. A rendőrség kinyomozta a levél küldőjét, aki De Moley gróf, a francia bécsi katonai lovagja, több katonai kitüntetés és vitézségi érem tulajdonosa volt.

A bíróság most tárgyalta az életveszélyes

fenyegetés ügyét. A vádlott nem tagadta, hogy ő a levél szerzője és mint lovag csak az abban foglalt kifejezésekért kért bocsánatot, a meritumát tovább is fent kívánta tartani, mert hat évi frontszolgálat és kilenc párbaj után gyávaságnak vélte volna megváltoztatni álláspontját. A bíróság négy havi elzárásra, továbbá 500 frank pénzbüntetésre ítélte a gróft. A büntetést, amelynek kiszabásánál tekintetbe vették kitüntetésait, egyelőre felfüggesztették.

BYRD admirális sztratoszféra-repülésre készül

E célra külön repülőgépet gyártanak — Az admirális szerint a légi forgalmat rövidesen a sztratoszférába helyezik

Newyorkból jelentik: Még Piccard tanárnak minapi szenzációs sztratoszféra-repülése előtt foglalkoztak az amerikai aeronautikai társaságok azzal a gondolattal, hogy expedíciót szerveznek, amelynek az lenne a feladata, hogy gyakorlatilag megvizsgálja a lehetőségeket 15 ezer méteren fölül repülés szempontjából. Piccard sikeres repülése csak meggyorsította ezeket az előkészítő munkákat, úgyhogy már végleg biztosítva van az expedíció finanszírozása s elkészültek a sztratoszférába induló két repülőgép tervei is.

Az expedíció vezetője Byrd admirális lesz, aki tavalyi sikeres délsarki expedíciójával tett szert világhírré. Szakkörökben úgy vélik, hogy

Byrd tapasztalatai az örök jég birodalmában és tudományos képességei egyenesen predestinálják őt erre a föladatra.

A sztratoszféra-repülőgépeket minden valószínűség szerint Ford repülőgépgyártó-osztályán fogják fölépíteni Byrd személyes felügyelete alatt. Az előterjesztett tervek szerint mindegyik repülőgépen öt utas lesz és pedig: két pilóta, egy távirász és két tudós. Az amerikai sztratoszféra-repülés, vagy még ezidén ősszel fog megtörténni, vagy pedig a jövő év tavaszán. Természetesen mielőtt felszállnának, előbb kisebb magasságokban fogják kipróbálni a repülőgépeket.

Byrd admirális kijelentette, hogy nem teelik bele tíz év s az összes légi vonalakat áthelyezik a sztratoszférába, mert ezáltal kétszer, sőt háromszor gyorsul meg a repülés és a költségek legalább felére csökkennek. Az illetékes amerikai körök azzal a tervvel is foglalkoznak, hogy Piccard tanárt meghívják Amerikába, hogy vagy maga is résztvegyen az expedícióban, vagy pedig legalább is tanácsával legyen Byrdék segítségére a repülőgépek fölépítésénél és fölszerelésénél.

Megoldódott Philipp Daudet meggyilkolásának rejtélye

Párisból jelentik: Néhány évvel ezelőtt nagy izgalmat keltett Philipp Daudet meggyilkolásának ügye, akit, mint emlékeztetés, holtan találtak egy taxi ülésén. Philipp Daudet fia volt Leon Daudetnek, az ismert royalista vezérnek, azonban nem követte apja politikai elveit és az anarchizmus felé hajlott. Halálába apja hosszú ideig nem tudott belenyugodni és a tettest mindenáron ki akarta deríteni. Egy ízben perbe is keveredett, sőt el is ítélték, mert a fia meggyilkolásával egy taxisoftört gyanúsított meg, aki azonban be tudta igazolni ártatlanságát.

Goldski nevezetű újságíró most leleplezte a gyilkosság lefolyását, sőt egy detektív személynében a gyilkost is megnevezte. Goldski jelen volt a gyilkosnál, amely Laoutte nevezetű könyvkereskedő boltjában történt.

Egy detektív gyilkolta meg a francia royalista vezér fiát. Az apa évek óta hiába kereste a gyilkost. A fiút társai helyezték el a rejtélyes autóban.

Laoutte-et anarchista érzelműnek ismerték, de emellett a rendőrség spiclije volt. Leginkább pornografikus könyveket árusított, azonban raktárában tartogatott anarchista könyveket is. Többször tartottak boltjában rajtálétszerű házkutatásokat, amelyeket ő maga rendelt meg a rendőrségnél és ilyenkorra mindig nagyobb számú anarchista társaságot talált ott a rendőrség. Egy razzia alkalmával a boltban tartózkodott a fiatal Daudet is, aki a revolverekkel behatoló detektívek, szintén revolvért fogott. A detektívek azonban megelőzték és egy közölköz életveszélyesen megsebesítette.

Anarchista társai cipelték egy autóból, ahol azután kiszendvedt. Mostanáig azért maradt homályban a gyilkosság ügye, mert az anarchisták később visszaverték a detektíveket, akik így nem tudhatták meg, hogy kit löttek le.

Az aradi mozik mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: HÁBORGÓ SZENVEDÉLYEK (Das kap der verlorenen) E. A. Dupont, az „Atlantic” világhírű rendezőjének leghatalmasabb alkotása. A jelenkor legismertebb színésznagyságai, mint Fritz Kortner, Conrad Veidt, Heinrich George és Tala Birell játszó benne a főszerepeket.

SELECT MOZGÓ: GIOVANNA ETTI. (Ördög és szerelem.) Társadalmi dráma Gyönyörű muzsikájú, mindvégig lebilincselő cselekményű film Korda Sándor nagyszerű rendezésében. Főszereplői: Korda Mária, Milton Sills és Ben Bard.

A vallás és politika

Előadás a Magyar Otthonban

A Magyar Párt aradi otthonában holnap este dr. Leitner Mihály, a dévai Magyar Párt volt elnöke ismerteti az erdélyi magyar zsidóság álláspontját. Ezzel kapcsolatban kaptuk a következő sorokat:

Most, hogy a választások már lezajlottak és a szenvedélyek lecsillapodtak, rövid vonásokban kívánjuk megvilágítani e kérdést.

Sarkigazság, hogy a zsidóság egy vallás-közösségben élő csoport gyűjtőfogalmának megjelölése. Aki e vallásban születik, vagy azt felveszi, az zsidó, viszont, aki e vallásban nem születik, vagy az elhagyja, az nem zsidó.

Ugyancsak sarkítétel, hogy politikai pártok alakulhatnak osztályérdekből, világnézeti felfogásból, vagy nemzeti alapon, de soha választási alapon. A békeszerződések kiegészítő részét képező nemzetközi egyezmények a nemzeti kisebbségek mellett egyházi kisebbségeket is elismernek, de ez utóbbiak nem politikai alakulatok és kizárólag egyházi szerveik útján szereznek érvényt biztosított jogaiknak.

Ezekből a megcáfolhatatlan alapvető elvekből folyik, hogy a zsidóság, mint tisztán egyházi kisebbség, politikai alakulatokat nem teremthet. A nyugati országokban ezt meg sem kísérelték, nálunk azonban keleti mintára megszületett az országos zsidó párt. A „zsidó érdek” hangsúlyozása mellett sikerül a választásra szánt rövid idő alatt e párt táborának szavazókat nyerni, meggyőződésünk azonban az, hogy csakhamar utat fog törni azon józanabb belátás, amennyire képtelenség pártokat választási alapon szervezni, annyira képtelenség „zsidó érdek”-ről beszélni. Ha vannak speciális zsidó sérelmek, azok az alkotmányosság, a humanitás és a demokrácia keretében sokkal célszerűbben és hathatósabban orvosolhatók, mint egy külön kipécézett pártalakulatban. Ennek demonstrálására szolgáljon egy példa. Románia tudvalegőleg Bismarcknak és idősebb Andrássy Gyulának köszönheti létezését. Ugyanazon berlini kongresszuson, ahol Románia megszületett, e két államférfiúnak azon feltételeit fogadta el, hogy a Románia területén élő zsidóságot egyenjogusítani köteles. Miután pedig Románia negyven év után sem tett eleget ezen kötelezettségének, 1913-ban Budapesten Ifjabb gróf Andrássy Gyula elnöklése alatt népgyűlést tartottak. Ennek egyedüli tárgya az volt, hogy felirat intézendő a magyar királyi kormányhoz aziránt, hogy hasson oda diplomáciai úton, hogy a Romániában élő zsidóság végre is egyenjogusítottassék. E népgyűlésen e sorok írója is aktív részt vett, noha sem ő, mégkevésbé Andrássy Gyula gróf nem volt tagja a zsidó pártnak.

Még számos ilyen esetet hozhatnánk fel, amelyek ezt bizonyítják, hogy célszerűségi szempontok is azt diktálják, hogy Erdély zsidósága ne szakítson a régi és jól bevált hagyományokkal és ne tévedjen olyan zsákuccába, a honnan nehéz a kijutás.

Az országos zsidó párt reakciójaként erősödni fog az országos ellen-zsidópárt. Ez pedig nem lehet „zsidó érdek”.

Dr. Leitner Mihály.

— **Rendőrségi hírek.** Az aradi központi rendőrség ma délelőtt előállította Matyó Mária 27 éves Bulevardul Regele Ferdinand 14. sz. alatti és Laska Sándor 30 éves Calea Saguna 21. szám alatti közművesét, akiket lopások elkövetésével vádolnak. A vizsgálatot a két előállított elien megindították. — Ugyancsak lopás miatt állították elő Radu Aurel 22 éves soffit is, akit mint katonaszökevényt is felelősségre fognak vonni. — A biharmegyei Craiova községbeli csendőrség előállított és az aradi rendőrségre bekísérte Franc János craiovai lakost, aki ellen Turcu István gáljakos család címén feljelentést tett. — A hetedik kerületi komisszáriátus ma délelőtt előállította Kovács János 22 éves dorobanti lakost, mert nála 30 darab külföldi sorsjegyet és 4 sorsjegy-szelvényt találtak. Az eljárást ellene megindították. — A váradi rendőrség előállította és Aradra kísérte Gligor Pál 18 éves belényesi lakost, aki úgy Aradon, mint Váradon több zsebmetézt követett el. A fiatal zsebmetész ellen a vizsgálatot megindították.

Diplomáciai konfliktus Németország és Lengyelország között

Az acélszakosok felvonulásának következményei.

Berlinből jelentik: A Stahlhelm vasárnapi boroszlói felvonulása, amelyen az ex-trónörökös is részt vett, súlyos diplomáciai konfliktusra adott alkalmat Németország és Lengyelország között. A lengyelek éles jegyzékben tiltakoztak a felvonulás politikai jelle-

ge ellen. Német részről viszont az a felőgás, hogy a lengyel kormány illetéktelenül avatkozik bele Németország belügyeibe, mert a boroszlói Stahlhelm-felvonulás nem volt hivatalos aktus, hanem csak egy magánegyesület ünnepélye.

SPORT KÖZLÖNY

Kehrling kiváló játékával meghódította az aradi közönséget Fényesen sikerült a bemutató mérkőzés.

Nagyszámu és előkelő közönség volt kíváncsi az AKE bemutató versenyére, amit Kehrling, Balás, Schréderné és Baumgarten Magda, valamint több aradi játékos bevonásával rendezett. Kehrling ugyan takarékoskodott erejével, de így is szenzációs játékokat produkált. Szervája szinte foghatatlan, drejvjei süvitőek, bekhendje is páratlan, a háló közelében ésszel párosult erővel dolgozott. Kényelmességében hatalmas segítségére volt rutinja és pompás helyezkedési készsége. Balás is méltó párja volt Kehrlingnek, nagyon sokat fejlődött, amióta utoljára láttuk. Különösen gyorsasága dicséretes. A hölgyversenyzők közül Baumgarten Magda tetszett jobban, különösen erőteljes, szinte férfias bekhendjei keitettek feltűnést, Schréderné is páratlan tudásu versenyző.

A bemutató mérkőzések eredményei: Schréderné—Aszlán Baba 6:1, Baumgarten Magda—Somogyi Klári 6:0, Kehrling, Vámos—Balás, Wechler 6:2, 6:4, Schréderné, Baumgarten Magda—Aszlán Baba, Somogyi Klári 6:4, 6:4, Kehrling—Balás 6:3, 6:4, Kehrling,

Schréderné—Balás, Baumgarten Magda 6:4, 6:1, Kehrling, Somogyi Klári—Balás, Aszlán Baba 10:8.

A verseny pontos és hibamentes lebonyolításáért az AKE vezetőségét és személyileg Schwartz Dezső főtitkárát illeti a legteljesebb dicséret.

Az AKE vezetősége este a verseny után bankettet adott a vendégek tiszteletére a Kioszk-bárban, amelyen előkelő vendégek voltak jelen. A jazz-band hangjai mellett, a legkitünőbb hangulatban tánc következett a bankett után, amely a késő éjjeli órákig tartott.

O A Hungária közölte a csapatösszeállítását. A Hungária ma táviratilag közölte a vendégátó AAC vezetőségével a csapatösszeállítását. Az együttes nagy játékerőt képvisel, mert teljesen kompletten jönnek le. Az összeállítás a következő: Ujvári—Mandl, Nagy—Kléber, Wéber, Sebes—Varga, Barátki, Kalmár, Hires, Titkos. A csapatot Kisfalvy dr. sportigazgató fogja kísélni.

Egy pankotai urlasszony tragédiája

Férje öngyilkos lett, leánya meghalt — Őt az elmeógyógyintézetbe szállították

Pankotáról jelentik: Szomorú és tragikus sors érte özv. Buttinger Józsefné pankotai urlasszonyt. Özv. Buttingernét a mai napon hatóságai intézkedésre a lugosi elmeógyógyintézetbe szállították. A tragikus sorsu asszony férje hosszú éveken keresztül ismert iparos volt Pankotán. Férje pár évvel ezelőtt egy súlyos betegségből kifolyólag öngyilkosságot követett el és a valamikor jobb napokat látott asszony, 17 éves leányával együtt minden támasz és segítség nélkül maradt.

A szerencsétlen asszonyt sorsa tovább üldözte, mert a múlt évben meghalt egyetlen leánya is. Özv. Buttingerné teljesen egyedül maradt és hogy éhen ne haljon, eladott minden ingó és ingatlan holmiját, mert csak így tudta magát egyik napról a másikra fenntartani. Végül is a sok megpróbáltatások annyira megviselték, hogy elméje elborult. A szerencsétlen asszony tragédiája az egész környékben és a környéken ószinte sajnálkozást keltett.

— A Fumosan nikotinmentesített cigaretták ujabban szenzációsan jók.

— **Öngyilkos aradi szobaleány.** Ma délután Szabó Rózi 19 éves szobaleány, aki az Andrássy-tér 8. számú házban, László bankigazgatónál volt alkalmazva, öngyilkossági szándékból marólugot ivott. Tettének oka szerelmi bánat. Az öngyilkos leányt a mentők a kórházba szállították.

— **Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleménye.** Folyó évi június hó 13-án, azaz szombat esti 6 órai kezdettel, egyesületünk irodájában rendes havi választmányi ülést tartunk, melyre a t. választmányi tagok pontos és teljes számban való megjelenését kérjük. Az elnökség.

— **Dr. Székely László fogorvos** a nyári hónapokban 9—12-ig és 3—6-ig rendel (Csánádi Takarékpályudékban).

— Két évi börtön betörésért. Özvegy Kajtor Józsefné feljelentést tett az aradi ügyészségen Pálfi József rovottmultu asztalossegéd ellen, aki lakásáról több ezer lej értékű ruhaneműt lopott. Az aradi törvényszék Orezeanu—Pop-tanácsa ma vonta felelősségre Pálfi Józsefet, akit, mint visszaeső bűnöst két évi börtönbüntetéssel sújtottak.

— **Már a sokat ígérő plakátok láttán előre** ujjong a közönség és nem is fog senkit sem csalódás érni, mert a színes, varázsos reklámok hatásai még messze maradnak a valóságban átélvezhető, gyönyörködtető nívós programon, melyet a vasárnapi parkünnepély fog nyújtani. Még ma is csak némi tájékoztatást tudunk adni a közönségnek a műsor számairól, mert a rendezőség hét lakat alatt őrzi a szenzációs attrakció-típusokat, de íme ellestük, hogy szerepel: egész sereg bucores-ti híres művész, elbájoló keleti táncokat lejt Lejla sztambul tancosnő, Danaida tancseremén, csodás dolgokat művel Wladimir orosz ekvilibrista, ügyesek a Dinu duo híres nőimitátorok, kimagasló Keleti Ila, a budapesti Köruti Színház tancosénekesnője, mesés a Dolywers táncduó. Külön említésre méltó az ügyesen választott három darab egyfelvonásos bohózat. Se szeri, se száma a már ismertté vált programszámokon kívüli meglepetésként lepergő attrakcióknak.

— **Konferencia a zsidó Kulturházbán.** Az aradi zsidó Kulturházbán ma este 9 órakor dr. Helfmann Mordechaj konferenciát tartott szépszámu közönség előtt a cionizmusról. A jeruzsálemi orvos előadása után dr. Julian Silberbusch, a Consiliul Superior tagja beszélt a június 30-án megtartandó cionista kongresszusról.

— **Magánlaksértésért — 10 nap.** Néhány hónappal ezelőtt Marksteiner Jenő aradi asztalos azzal a kéréssel fordult P. J. aradi butorkereskedőhöz, hogy négyezer lej kivevő adóját fizesse ki helyette s ennek biztosítására átadja az egyik raktárban elraktározott butorait. P. J. kifizette az adóhátralékot, azután a raktárt, ahol a butorok el voltak helyezve, feltörette s a butorokat onnan elvitte. Marksteiner feljelentésére a törvényszék magánlaksértésért vonta felelősségre a butorkereskedőt, akit tiznap fogházbüntetésre ítélték.

A volt szász királyné tragédiája Lujza, volt szász királyné, né, a későbbi Toselliné, Comtesse d'Ysette néven szegénységben él Brüsszelben — Mindennap maga jár kosarával a piacra bevásárolni és egyetlen jövedelme az a kis összeg, amit első férje, a volt szász király küld neki.

Brüsszel. Öreg anyóka megy az uccán. Szegény, kopottas ruházatu, nagyon-nagyon egyszerű. Karján: kosár. Szegény asszonyok mennek így piaci bevásárlásra.

Paul Aichard, az ismert belga festő, akinek társaságában vagyok, hirtelen megragadja a karomat.

— Látja ott azt az öregasszonyt?

— Látom! — felelem és nem tudom elképzelni, hogy mi nevezetesen lát rajta. — A szegény modellje? — mondtam végül és ő igenlően bólint a fejével.

— Comtesse D'Ysette! — folytatja a barátom.

— Comtesse D'Ysette? A szegény, kopott asszony. Karján a rettentő kis kofakosárral?

— Az, az! — erősítgeti meg szavait, majd hirtelen ezt mondja: — tudja Ön, hogy ki az az asszony?

Tempi passali . . .

— Ön mondta az imént. Comtesse D'Ysette!

— Igen-igen. De nem ez az igazi neve. Ennél sokkal külön, sokkal több. Ez az asszony: a volt szász királyné, aki most itt él Brüsszelben, dínében és abból a szerény kis apaműből, amelyet volt férjének jövedelméből kap.

A szegény öregasszony ott haladt el mellettünk. Szemügyre vettem. Öreg arcán valóban nemes vonásokat fedeztem fel. Szemében régi jó idők pislákoló lángja. Testtartásában

Mely állomásokra érvényesek a kedvezményes fürdőjegyek.

Az 50 százalékos kedvezményes fürdőjegyek ezévből június 1-én léptek életbe és október 15-éig érvényesek. A vasutigazgatóság az erre vonatkozólag kiadott rendeletében a következő fürdőhelyekre érvényesítette a kedvezményes tarifát:

Fürdőhelyek (Zárjében a vasuti állomás.)
Herkules-fürdő (Baile Herculane), Amara (Slobozia Veche), Félix-fürdő (Felix Bai), Püspök-fürdő (Baile Episcopiei), Buzias (Buzias), Budaki Cardan (Cetatea Alba), Burnas (Pascani), Bicsad—Bikszád (Bicsad), Borsec—Borszék (Toplita), O cna Sibiului—Vizakna (Oca Sibiului), Basna—Bázna (Medias), Carmen Sylva (Carmen Sylva), Constanta (Constanta), Calimanesi (Calimanesi), Covasna—Kovácsna (Covasna), Ffioria Sp Civile (Ffioria), Govora (Govora), Geoagiu (H. Remus, Geoagiu, Déva), Iabenița—Görgénycsákna (Rechin), Iacobeni (Iacobeni), Lacul Sarat (Braila), Mangalia (Constanta, Carmen Sylva), Malnas Bai (Malnas Bai), Oglinzi (Pascani), Ocnele Mafii (Ocnele Mafii), Olanesti (R. Valcea), Petrosita (Petrosita), Principesa Elena (Rodna Veche), Costiui (Costiui), Zizin (Brasov, Darste), Vizantea (Odobesti), Lipova—Lippa (Lipova, Radna), Pucioasa (Pucioasa), Slanic Moldova (Tg. Ocnele), Sabolath Sergh. (Cetatea Alba), Sarata Monteoru (Monteoru, Buzau), Slanic Prahova (Slanic), Sacel (Carbunesti), Sangeorz Bai (Sangeorz Bai), Sovata—Szováta (Sovata Bai), Tekirghiol (Tekirghiol Sat), Tusnad (Tusnad Bai), Ocna Muresului—Marosujvár (Uioara), Vatra Dornei (Vatra Dornei), Valcele—Előpatlak (Brasov, Sf. Gheorghe), Vata de Jos—Alvaca (Vata de Jos), Bugaz (Bugaz), Moneasa—Menyháza (Sebis), Tuzla (Culavcea), Turda—Torda (Turda), Telega (Doftana), Balcic Ekreme (Bazargic), Vulcan (Laculete), Strunga (Tg. Frumos Roman), Solca (Cacica), Manast. Neamt. (Pascani), Varatic (Pascani), Agapia (Pascani), Agigea (General Ionescu), Idecu Bai—Idecs (Idecu Bai), Someseni Bai—Szamosfalva (Someseni), Soveja (Marasesti), P. Neamt (P. Neamt).

Üdülőhelyek. Campulung Muscel, Campulung Bucovina, Paltinis Sibiu, Aurea Banat Anina (Oravita), Breaza, Sacele Darste, Marosszentgyörgy (Tg. Mures), Colibita (Bistrita Bargaului), Poiana Tapului, Comarnic, Sinaia, Busteni, Azuga, Predeal, Ujgoriu halta Jigorlu.

van valami, ami előkelő származásra vall. De milyen szegény, milyen kopott . . .

Barátom, a festő folytatta:

— Régen volt, évtizedekkel ezelőtt . . . A bolgár trón ura volt az első kérője a szép hercegnőnek. Akkor még élt az erélyéről és befolyásáról híres Klementina, kőbuzi hercegnő és a kis hercegnő félt tőle. Kikoszarta hát a bolgár királyt és a daliás szász trónörökösnek nyújtotta a kezét. Szászországban nagyon megszerették és ő boldog volt. Boldog volt a férjével és a gyermekeivel és boldog volt, mert egy olyan nép körében élt, amely szerette. És népszerű volt. Minden szász ember, szász asszony a szívébe zárta és rajongással beszélt róla: A Lujza! . . . A mi Lujzánk! . . .

— Szerencsétlen asszony volt, akit nem értettek meg. Akit nem tudott soha senki okosan, ügyesen, szeretettel vezetni és nem volt a környezetében senki, aki vissza tudta volna tartani a katasztrófától.

Tekintetem a szegényes kis kosárra esik és fájdalmas mosoly ül ajkamra. Istenem, egy szegény, öreg anyóka: el lehet hinni róla ma, ahogyan most fest, hogy hercegi ágyban született, hogy ragyogóan szép volt. hogy a trón lépcsőjén állt, hogy onnan menekült el, mert nem tudták megérteni.

A szász udvar intrikái

— A férje szerette, mert jó anyja volt gyermekeinek és sok boldog órát köszönhetett neki. Lujza ellentétbe került az egész udvarral és az egész udvar ellene fordult, mert féltékenyek voltak a befolyásra és féltették tőle állásukat és hatalmukat. Egyre több nehézség tornyosult eléje és egymaga gyöngé volt arra, hogy küzdjön ellenük. A férjének pedig más volt a dolga és — nem is vette olyan tragikusan a dolgokat, mint a felesége.

Mintha csak az ember egy sorstragédiát hallgatna! . . .

Aláírás előtt a román—német és román—osztrák kereskedelmi szerződések.

Románia eszkomptálja a német—osztrák vámuniót — Kedvezményes vámtételek. Románia igényei Németországgal szemben

Bécsből jelentik: A Mironescu-kormány alatt kereskedelmi tárgyalások indultak meg Románia és Németország között. Ezek a tárgyalások, amelyek Bécsben folytak, a román kormányválság miatt megszakadtak.

Amint az Aradi Közlöny bécsi tudósítója most értesül, a népszövetségi közgyűlés befejezése óta titokban tárgyalások folytak Németország és Románia között a félreértések kiküszöbölése ügyében és az új német-román kereskedelmi szerződés megkötése küszöbön áll. A német-román kereskedelmi szerződést előreláthatóan Drézdában vagy Berlinben fogják aláírni. Evvel egyidejűleg Bécsben aláírásra kerül az osztrák-román kereskedelmi szerződés és a két egyezmény egyidejű vagy egymásután következő aláírásával a román kormány dokumentálni fogja, hogy nem ellenzi a német-osztrák vámuniót.

A kereskedelmi szerződésben Németország 160 árucikkre követel kedvezményeket. Ezek a kedvezmények nem a német üvegiparra és vegyipari készítményekre vonatkoznak, hanem fémekre, csövekre és egyéb metallurgiai készítményekre, végül mezőgazdasági célokat szolgáló műtrágyára. A német proppozíció végül azt ajánlja, hogy a két állam kölcsönösen szüntesse meg a vízumkényszert.

Románia ezzel szemben Németországtól kedvezményes vámtételeket igényel a román kukoricára és árpára. Németország teljesítette ezeket a követeléseket, sőt spontán bizonyos kvantum átvételét garantálta. Németország Romániának a beviteli vámok 50%-os preferenciáját ajánlotta fel, Románia azonban 75%-ot követel. Ebben a pontban még nincsen megegyezés. A románok továbbá kedvezményes vámtételeket kérnek a román ál-

— Lujza menekülni akart a drezdai udvarból. Valahol messze akarta bevárni, amíg megüresedik a trón és ő méltó helyére, méltó környezetébe kerülhet. És itt ért életének ama szomorú pillanatához, amely Gironhoz és a szökésbe vezette.

— A hercegnő megszökik, mert szabadságra vágyik és az udvari élet fülledt levegője fojtogatja. Megszökik: asszonyi gondolkodással, azt hívén, hogy ez megoldja a nagy problémát; pedig a valóságban csak összekuszálja, bonyolulttá, tragikussá teszi. És megint nincs mellette senki! A férje igazán nem követheti! A családja?! . . . Bátyjához fordult, de ez a polgári hajlamokkal megáldott főherceg szerelmes volt egy kis színésznőbe és tetszett neki a gondolat, hogy Lujzával együtt hátat fordít a gyűlölt udvari életnek. *Wölling ur nem fogta meg a huga kezét és nem vezette őt vissza a családjához, hanem magával rántotta az örvénybe.* A szerencsétlen, boldogtalan férj pedig reszketve látta, mint semmisítik meg rokonok, barátok és ellenségek élete boldogságát, élete reményességét.

Egy szomorú, szenvedő asszony

Lujza elveszett számára és elveszett a családja és országa számára. Toselliné lett belőle és élte a megtévedt, vezető nélkül maradt, jobb sorsra méltó nők szomorú, magányos életét.

— Mennyit szenvedhetett — folytatja a festő —, amíg eljutott idáig: a csöndes, szomorú, szegény öregségig! . . .

Majd hirtelen emeltebb hangon folytatja:

— De tudja-e, hogy Szászországban még most is szeretik. Vannak házak, ahol virággal ékesítik még most is az arcképét . . .

Persze, az a régi kép egyáltalán nem hasonlít a mostanihoz. Az a régi kép: egy viruló, kedves, mosolygó, finom hercegnő képe; ez a mostani: egy nagyon megkopott, nagyon szegény, az élet viharában megtépedett anyóka képe . . . akiről csöndes kemencék mellett legelőkéket mesélnek anyák leányaiknak, öreganyák unokáiknak; mert legendákat szőni csak asszonyok tudnak! . . .

L. E.

Aláírás előtt a román—német és román—osztrák kereskedelmi szerződések.

Románia eszkomptálja a német—osztrák vámuniót — Kedvezményes vámtételek. Románia igényei Németországgal szemben

Bécsből jelentik: A Mironescu-kormány alatt kereskedelmi tárgyalások indultak meg Románia és Németország között. Ezek a tárgyalások, amelyek Bécsben folytak, a román kormányválság miatt megszakadtak.

Amint az Aradi Közlöny bécsi tudósítója most értesül, a népszövetségi közgyűlés befejezése óta titokban tárgyalások folytak Németország és Románia között a félreértések kiküszöbölése ügyében és az új német-román kereskedelmi szerződés megkötése küszöbön áll. A német-román kereskedelmi szerződést előreláthatóan Drézdában vagy Berlinben fogják aláírni. Evvel egyidejűleg Bécsben aláírásra kerül az osztrák-román kereskedelmi szerződés és a két egyezmény egyidejű vagy egymásután következő aláírásával a román kormány dokumentálni fogja, hogy nem ellenzi a német-osztrák vámuniót.

Gyilkosság Belényes mellett

A vezetőügyész kiutazott a helyszínre a boncolás megejtése végett

Nagyváradról jelentik: A belényesi csendőrség tegnap délben gyilkosságról tett jelentést a nagyváradai ügyészségnek. A Robogány melletti Cojden községben Zaciú Traian földműves, saját háza udvarán kedd délelőtt megölte Bado Vasilet.

A gyilkosság előzményeiről, okáról, valamint arról sem érkezett jelentés, hogy mivel ölte meg Bado szomszédját.

Seciureanu Romulus vezetőügyész dr. Berariu törvényszéki orvos társaságában tegnap délután autón a gyilkosság színhelyére ment ki a boncolás megejtése végett. A gyilkost a csendőrség letartóztatta.

HUNGÁRIA - AAC junius 14-én a Gloria-pályán.

Elővételben olcsóbb jegyek: Fischer, Schütz és Czégka üzletekben.

complett csapatral

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Egy aradi gyárost választottak meg a Likőr-szindikátus szeszesital-osztályának elnökévé

Bing Jánost, az aradi Ranschburg és Bing-Rt. egyik igazgatóját választották meg a reorganizált szindikátus egyik vezető-helyére — Fokozatos monopolizálás alapelvein épül fel az új szesztörvény — Intervenciók a minisztériumokban — Megszűnik az illatszerek és a sósorszesz kedvezményes adója.

A Romániai Likörgyárosok Szindikátusa a napokban tartotta meg évi közgyűlését és kongresszusát a brassói Iparkamara üléstermében. Az ülést Steuer Camill, szindikátusi elnök nyitotta meg, átadva Bratescu pénzügyi és Theodorescu földmívelésügyi államtitkár üdvözlését s jókívánságait a legális alapon álló és működő gyárosok és kereskedők csoportjának.

A kongresszus megelégedéssel és nagy örömmel vette tudomásul a kormány megértő álláspontját az iparággal szemben és kihangsúlyozta, hogy nagy elégtételt lát a miniszteri nyilatkozatokban, amelyek ismételt elismerték, hogy éppen a legális alapon működő likörgyárosok okozott egzisztenciális károkat a feketeszesz konkurrenciája és a felelős kormánytényezők megértő álláspontját a likőr-szindikátus, mely magát mindig a legális kereskedők egyesületének tekintette, a maga részéről azzal kívánja honorálni, hogy a legmesszebbmenőleg folytatja a védekezést a feketeszesszel szemben.

A kongresszuson megjelentek részletes tárgyalás alá vették az elnöki expozét. A megindult vitában Grünhut Géza, Szeghő Árpád, Schwartz Fülöp és Pálffy László vettek intenzív részt, akiknek felszólalása után a közgyűlés elhatározta, hogy a megválasztandó igazgatósági tagok a közgyűlés után azonnal Bucurestibe utaznak és érintkezést keresnek a kormány illetékes tényezőivel az új szesztörvény reformja ügyében.

A fokozatos monopolium felé...

Értesüléseink szerint, a kormánynak eltökélt szándéka, hogy végre erőteljes kézzel rendet teremt a romániai szesziparban és új alapokra fekteti a termelést, az értékesítést és a fogyasztást. A kormány intenciója kétségtelenül a szeszgyártás fokozatos monopolizálását célozza, a nagy és detailkereskedők szerzett jogait azonban nem kívánja csorbítani. Az új szesztörvény koncentrálni óhajt mindennemű gyártást és éppen ezért — értesüléseink szerint — az a terv foglalkoztatja a pénzügyminiszteriumot, hogy visszaállítja a gyümölcspálinka kitermelésére azokat a központi szeszüzőket, amelyek a háború befejezéséig, illetve az impériumváltozásig kitűnően működtek és amelyeknek felállítása már csak azért is fontos, mert ily módon megszűnik az az egészségtelen helyzet, hogy minden gyümölcstermelő maga főzheti ki pálinkává termését és hozhatja a kitermelt szeszt forgalomba, amely rendszer mellett bő alkalom nyílt a feketeszesszel üzött visszaélések felburjánzására.

Megszűnik az ecet, sósorszesz és parfüm kedvezményes adótétele.

A tervezet azon az alapon kívánja megalkotni az új szesztörvényt, hogy a szeszipar minden ágába bevezeti az unifikációt, megszünteti a kedvezményes adótételeit a parfüm, ecet és sósorszesz gyártásánál és megszünteti azt a differenciát is, amely a denaturált és a finom szesz adótétele között jelenleg fennáll.

A közgyűlés ezután megválasztotta a szindikátus új vezetőségét, amelyre az új szeszadótörvény megalkotásánál és gyakorla-

ti végrehajtásánál jelentős feladat és szerep vár.

A szindikátus elnökévé újlag Steuer Camillt választották meg, az ügyvezetőigazgató Schwartz Fülöp, a temesvári Kimmel J. és C. Rt. vezérigazgatója lett, a likőrosztály elnökévé Grünhut Gézát, a lugosi Baumel és Steiner cég vezérigazgatóját választották meg, a szeszesital-osztály elnöke az aradi Bing János lett, a többi igazgatósági tagok pedig: Pálffy László, a Bogsza igazgatója, Szeghő Árpád (Brassó), Gessler (Csernovic) és dr. Mesch Viktor (Nagyszében.)

A felügyelőbizottság tagjaivá megválasz-

Ujra kezdődik a kavarodás az italmérési engedélyek hatósági árlejtése körül

Feltűnést keltő rendelet érkezett az aradi pénzügyigazgatóságra. Julius hó elsejére kiírta az új pénzügyminiszter a hivatalos árlejtéseket. Egzisztenciák tizezerrel kerültek újra veszélybe. Ujra akcióba lép az Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége.

A pénzügyminiszterium ez év március hó 7-én, 71.050. sz. rendeletével az összes falusi, tehát nemcsak a községek tulajdonát képező italmérési engedélyek nyilvános árlejtését rendelte el. A miniszteriumnak ez az intézkedése a legsúlyosabb formában, egzisztenciára mérően érintette az italmérési engedélyek tulajdonosainak szerzett jogait és amint az Aradi Közlönyben általános feltűnést keltett, külön cikksorozatunkban ismertettük, nem kevesebbről volt szó, mint arról, hogy minden falusi korcsmáros engedélyét árlejtésre bocsátják és aki többet ad az engedélyért, azé az árusítási jog tekintet nélkül arra, hogy az, akitől az engedélyt elvették, 20—30 éven át gyakorolta foglalkozását.

A rendelet végrehajtása ellen az összes érdekelt tiltakoztak. Az erdélyi kiskereskedők brassói szövetsége az ügyben nagyszabású kongresszust hívott egybe, amely delegációt menesztett Bucurestibe. A delegációnak sikerült megértetnie az akkori Mironescu-kormány illetékeseivel, hogy a régi engedélyeknek nyilvános árlejtésre való bocsátása tizezrek egzisztenciáját veszélyezteti s a szerzett jognak olyan flagráns megsértése ez, melyre nem igen volt még példa jogállamban. Az intervenció akkor sikerrel járt és a kormány miniszterelnöke, pénzügyminisztere, valamint az összes többi illetékesek ígéretet tettek arra, hogy a kérdést közmegegyezésre rendezik s addig is az árlejtésekre vonatkozó végrehajtást rendeletileg fel függesztették július hó 1-ig.

Mégis elrendelték az italmérési engedélyek árlejtését

Ezután mindenki azt hitte, hogy az árlejtések tömeges megtartására sem fog sor kerülni és, hogy csak azokat az engedélyeket fogják árlejtés útján bérbeadni, amelyek a községek saját tulajdonát képezik. Azonban nem ez történt. A Mironescu-kormány után jött a Iorga-kormány s a pénzügyminiszterium az előző kormány ígéretét már nem tartja magára. nézve kötelezőnek.

A pénzügyminiszterium ugyanis utasította a pénzügyigazgatóságokat s így az aradi pénzügyigazgatóságot is, hogy a megyei prefektu-

TEJTERMÉKEK FOGYASZTOK FIGYELMÉBE!

E hó 13-án üzletünkben turó-kostoló napot rendezünk. Hogyan nem, de fél árért adunk: Liptói-turó I. r. á lej 10 ¼ kg. Liptói turó II. r. á lej 7 ¼ kg. Székely-turó I. r. á lej 6 ¼ kg. Tea-vajat I. r. á lej 20 ¼ kg. Ezen a napon mindenkinek módjában áll gyártmányaink minőségéről meggyőződni, amelyek kaphatók Aradon minden fűszer és csemege üzletben, rendszeres árakban. „AROMAT” Tejterm. Speciális üzem és üzlet Asztalos Sándor-ucca 3.

tattak: Auerbach (Zwack), Steiner Mihály (Perjámos), Backhaus (Temesvár). Miután a közgyűlés még leszögezte azt, hogy a feketeszesz tobzódó konkurrenciája miatt a legsúlyosabb kárt éppen a legális alapon dolgozó likörgyárosok szenvedték és éppen ezért nemcsak a kormányhatóságok jóindulatára, de a Borszeszszindikátus támogatására is igényt tarthatnak, melytől az ár és a kondíciók megállapításánál megértő álláspontot igényelnek, az új igazgatóság tagjai a közgyűlés befejezése után azonnal Bucurestibe utaztak, hogy a kormány illetékes tényezőinél felvegyék a tárgyalást az új szeszadótörvény, nagyjelentőségű reformja kérdésében.

rák és azok jegyzőségei után intézkedjenek az iránt, hogy az egyes falusi italmérési engedélyek nyilvános árlejtését július 1-én tartásuk meg.

A rendelet értelmében meg is tették az árlejtésekre a szükséges előkészületeket. A községi jegyzők felszólították a korcsmárosokat, hogy július 1-éig italméréseiket feltétlenül árusítsák ki, mert azontul megszűnik italmérői joguk.

A rendelet villámcsapásként éri a korcsmárosokat és falusi italmérőket. Annál meglepőbb és indokoltabb az új intézkedés, mivel a pénzügyminiszteriumban Bratescu államtitkár egy oly javaslatot készített már, amely bizonyos átmeneti időt engedélyezne a régi tulajdonosoknak. Ez az átmeneti idő öt év volna, vagyis csak öt év múlva kerülnének árlejtésre azok az engedélyek, amelyekkel régi tulajdonosok birtokolnak. Hogy mi van ezzel a javaslattal, nem lehet tudni. Elejtette volna ezt Argetoianu pénzügyminiszter? Az érdekelteknek mindenesetre sürgősen akcióba kell lépniük.

Ujra akcióba lép az Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége

Az erdélyi kiskereskedők brassói szövetsége, amely egyizben már eredményesen lépett közbe az engedélyek árlejtése ügyében, most újabb tiltakozó gyűlésre hívja össze az érdekelteket. A szövetség vezetősége az alábbi meghívót bocsátotta ki:

„Az Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége junius hó 21-én, vasárnap, délelőtt 9 órakon Brassóban, a Gewerbeverein nagytermében, országos tiltakozó gyűlést tart az újabb kiadott miniszteri rendelet ellen, amely a kisemberek ezreit meg akarja fosztani megszerzett jogaitól és mindennapi kenyerüktől. Felhívjuk Erdély, Bánát, Körös- és Marosvidék összes kiskereskedőit és italmérőit, minél nagyobb számban jelenjenek meg. A kiküldendő delegátusokat kérjük, hogy legkésőbb folyó hó 18-ig az Erdélyi Kiskereskedők Szövetségének, Brassó, Alsó Villa-ucca 5, (Iparosok székháza), jelentsek be a gyűlésen való megjelenésüket

Nagy német Juniális.

Belépti díj nincs.

Vasárnap, 14-én, reggel 9 órai kezdettel a család parkerdőben, hideg és meleg ételről és italokról, valamint fagyalt- és süteményekről a legolcsóbb árakon gondoskodva van.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszleveggyel ellátott kérdézközlésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

PAJFÁS. Elvoltam utazva. Nem voltam választáson. Ne haragudjon, levelét későn vettem. Várjon péntek 7 órákor ugyanott. Tegye maga elé a Közlönyt és fehérrózsát. Kézsoók. 1967

ALKALMAZÁS

ELSŐRENDŰ férfi-ing varratása 50 lej, v. Anich Lajos-u. 17. 1966

LAKÁS.

HAROMSZOBÁS, fürdőszobás garconlatás város központjában kiadó. orvosnak, ügyvédnek kiválóan alkalmas. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 1962

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a ház-mesternél. 200

KÉTSZOBÁS, konyhás I-ső emeleti lakás, Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 200

VÉTELESELADÁS.

GYÖNYÖRŰ ó-német és barokk ebédek, polturos könyvszekrény, vitrinek, álló villanylámpák, antik órák, antik ágyak, perzsaszőnyegek, kis toaletti tükörök, gyönyörű fotelrámák, asztalok, falitálcák, márkás porcellánok, horgolt terítők, dupla ággyerítők, üvegszervizek, festmények, gyermekjátékok, fotelok. 6 személyes ezüst evészoksz, réz girandó. Biedermeyer asztali lámpák, asztalok, tükörök, dísztárgyak, szarvasbőr lepedők, hegedűk, zongorák, stb. **ELADÓK. SALGÓNÉ** bizományi üzlete Str. Horia (Széchenyi-uca) 1. Neuman-palota. 1000

KITŰNO, jókarban levő 2 Hltres vashordók eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 200

SÜRGŐSEN KERESSEK 1½-2 karátos feltétlen tiszta kővi-brillians gyűrűt, gyermekkoszt, kerti ernyőt, kerti garnitúrát, tonet székeket, ezüst tárgyakat, figurális porcellánokat, szőnyeget, antik és moderna butorokat, stb., stb. **Salgóné** bizományi-üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-uca) Neuman-palota. 1000

Önkéntes árverési hirdetmény

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy a Timisoara-Józsefváros 578. sz. telekjegyzőkönyvben felvett, ügyfelem tulajdonát képező ingatlan, azaz a Timisoara-Józsefváros Str. Gojdu (Ormos-uca) 4. szám alatti házat és a hozzá tartozó beltelket eladni szándékozom és e célból önkéntes árverés alá bocsátom.

Akik az árverésen résztvenni óhajtának, sziveskedjenek vételi ajánlatukat írásban **folyó év június hó 22. napjáig délután 4 óráig** dr. Morariu Sándor közjegyzői irodájában, Timisoara, Piata Libertatii 5. beadni, ahol ugyanezen napon délután 5 órakor az árverés szóbeli ajánlattétel mellett folytatódik.

Az árverésben résztvenni szándékozók tartoznak vételi ajánlatukkal együtt 250.000 lej összegű bántpénzt fentnevezett közjegyzőnél deponálni.

Az, akinek ajánlata elfogadta tott, bántpénze elvesztésének terhe alatt köteles az elfogadott ajánlatának megfelelő adásvételi szerződést 3 napon belül megkötöni és teljesíteni.

Nem képezik az eladás és átadás tárgyát a kertben cserépen, vázákban és ládáknál elhelyezett dísznövények és a szomszéd tűzfalához épített üvegház. A vevő az ingatlan birtokába és haszonélvezetébe folyó évi augusztus 1. napján lép.

Az adásvétel tárgyának és esetleges különös feltételeinek tekintetében közelebbi felvilágosítást nyújt alulírott dr. Dimitrie Nistor timisoarai ügyvéd, I. Str. C. Brediceanu 2.

Magaz az ingatlan naponta d. e. 10-12 és d. u. 4-7 óráig megtekinthető.

Timisoara, 1931. június 5-én. Dr. Dimitrie Nistor, ügyvéd.

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 500

Veszek, cserélek, kölcsönzök és eladok egyévi részletre

kerékpárt és motorékpárt. — Rossz villany-egők és elemek becserélése AURA elemekre **MOTORICA-nál**, volt Asztalos Sándor-uca 12. szám. Kerékpárra piros világító 15.— Lejért.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnakra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

HIRDESSZEN a 46 éve fennálló **ARADI KÖZLÖNY**-ben!

Elkeseredett háború tört ki a temesvári Lánggyár és a kolozsvári Sodronyipar közt a regáti szegpiacokért

Az iparügyi minisztérium beavatkozni készül a gyárak ipari háborujába — Mit akar a kolozsvári Sodronyipar?

Temesvárról jelentik: Románia legnagyobb szeggyárait a kolozsvári Sodronyipar R.-t. látja el nyersanyaggal. Így a Costinescu gyárat (Sinaia), a Fratii Goldenberg üzemét (Bucuresti) és a Prutult (Cernovic). A Sodronyipar látta el a temesvári Compressor szeggyárat is, mindad-

30.000 vagon petroleumot eldugtak a fináncok elől

Bucurestiből jelentik: Hetekkel ezelőtt megirtuk, hogy a feketeszén mintájára, egyes petróleumfinomítók milliókkal megkárosították az államot. A Viitorul mai száma néhány szenzációs adatot közöl arról, hogy ezek a fekete-petroleum panamisták évek óta hogyan éltek vissza és játszották ki a fiskust, anélkül, hogy manipulációikra rá lehetett volna jönni. A panamázás főleg a kis finomítóknál folyt le, ahol évente közel harmincezer vagon petroleumot vontak el a törvényes taxák alól és tekintve, hogy egy vagon feldolgozott petroleumtermék után az adó meghaladja a harmincezer lejt, egészen tekintélyes összegekre rug az államkasszától így elpanamázott petroleum-taxa. A Viitorul nyíltan hangoztatja, hogy az elpanamázott petroleum-taxákat a finomítók megosztották a minisztérium kiküldött ellenőreivel.

dig, míg a Compressor a temesvári Lánggyár még nem vette. A Lánggyár a Compressor beolvasztotta üzemébe és újabb modern gépekkel rendezkedett be a szeggyártásra. Ez az intenzív termelés nem tetszett a Sodronyiparnak, mert megtagadta a nyersanyagszállítást a temesvári lánggyár részére. Föltehető a kérdés, hogy szabad-e ezt a Sodronyiparnak megtenni, amikor ennek az ipárnak a külfölddel szemben közel négy lejes vámia van? Ma a Lánggyár nagy áldozatok árán külföldről szerzi be a nyersanyagot és ugyanakkor erős versenyt folytat a regáti gyárakkal, amelyek a kolozsvári Sodronyiparnál látják el magukat nyersanyaggal.

Ez a körülmény kétségtelesen megnehezíti ennek a kitűnően prosperáló bánáti iparvállalatnak termelését és kihívja a minisztérium beavatkozását, mert nem lehet az, hogy egy iparág ki legyen szolgáltatva a nagyipar önkényének és nem lehet az, hogy a Sodronyipar egyoldalúan járjon el a regáti gyárak érdekében, az erdélyi és bánáti szeggyárak kárára.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

F = Hírek Romániának a vámunióhoz való csatlakozásáról. Berlinből jelentik: A német-román kereskedelmi tárgyalásokkal kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy komolyan szóba került Románia csatlakozása a német-osztrák vámunióhoz. Hivatalos jelentés szerint a tárgyalások nincsenek összefüggésben a vámunióval.

Rádió műsor.

PÉNTEK, június 12.

Bucuresti, 12. Gramofon. 17. Motzoi-zenekar. 19. Gramofon. 20. Cocca György csellóművész játéka. 20.30. Katonazene. — Budapest, 9.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 12. Déli harangszó. 12.05. Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 4. „A sárospataki főiskola renaissance” Elekcs Imre előadása. 5.30. Hangverseny. 7.30. A stockholmi Mercurii-Ordens-Sangkor hangversenye a székesfővárosi Vigadó nagyterméből. Majd: A Kerntler-trio hangversenye. Utána: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs, 11. Gramofon. 20.20. A délvidékek népdalai. 20.45. Tarka est a Hölzer-zenekar és bécsi dalketűsök közreműködésével. — Belgrad, 11.30. Gramofon. 17. Szlovén népdalok. 18. Kávéházi zene. 20.30. Hangverseny. 21.30. Matica grófnő részletek. — Hellsberg. 16.30. Hangverseny. 21.20. Dymow: Nju c. tragédiája. 22.30-24. Éjjeli hangverseny. — Katowice, 16. Gramofon. 20.15. Szimfonikus zene. — Milano, 17. Kávéházi zene. 19.20. Vegyes zene. 21. Hangverseny. 22. Operett-részletek. — München, 21.30. Hindemith Rudolf csellóművész és Rosbaud zongoraművész hangversenye. — Páris. Radio-Páris. 20. Lecocq: Angot asszony lánya c. operettje. — Pozsony, 11.30. Gramofon. 18. Magyar éra. — Svájc. Romand adó. 20.15. Leoncavallo Bajazzo című operája. — Varsó, 20.15. A varsói filharmonikusok hangversenye. Kalliwoda Olga közreműködésével.

Vizumát

pontosan és előnyösen Arad leg-régibb vizumirodája

Sándor Ferenc-cég intézi.